

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pelastuslain ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi pelastuslakia ja hätäkeskustoiminnasta annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on selkiyttää ja parantaa viranomaisten tiedonsaantioikeuksia.

Pelastusviranomaisten tiedonsaantioikeuksia lisättäisiin tiettyjen pelastustoimen toteuttamisen kannalta tärkeiden tietojen osalta. Lisäksi pelastustoimen rekistereissä olevien tietojen luovuttamista ja tallentamista koskevia säännöksiä muutettaisiin.

Rajavartiolaitoksen asemaa viranomaisten yhteistyötahona selkeytettäisiin ja sille annettaisiin oikeus käyttää valtakunnallista hätäkeskustietojärjestelmää. Hätäkeskuslaitoksen ja hätäkeskustoimintaan osallistuvien viranomaisten operatiivisen toiminnan toteuttamisen kannalta tarpeellisia tiedonsaantioikeuksia lisättäisiin. Lisäksi hätäkeskustietojärjestelmän käyttöön liittyviä käyttäjätietoja ja lokitietoja luovutettaisiin vastuuviranomaisille valvontaa varten.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
1 NYKYTILA.....	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.2 Nykytilan arviointi.....	4
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	6
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	6
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	7
3.3 Vaikutukset yksityisiin, yrityksiin ja yhteisöihin.....	8
3.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	8
4 ASIAN VALMISTELU.....	8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	10
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	10
1.1 Laki pelastuslain muuttamisesta.....	10
1.2 Laki hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta.....	15
2 VOIMAANTULO.....	24
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	24
3.1 Viranomaisen tiedonsaantioikeudet.....	24
3.2 Pelastustoimen rekisterit ja hätäkeskustietojärjestelmä.....	25
LAKIEHDOTUKSET.....	26
1. Laki pelastuslain muuttamisesta.....	26
2. Laki hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta.....	30
LIITE.....	37
RINNAKKAISTEKSTIT.....	37
1. Laki pelastuslain muuttamisesta.....	37
2. Laki hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta.....	44

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Pelastuslaki

Pelastusviranomaisen tiedonsaantioikeuksista ja pelastustoimen henkilökistereistä säädetään pelastuslain (379/2011) 13 luvussa. Pelastusviranomaisella on tiedonsaantioikeuksia pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten sekä väestönsuojelutehtäviä varten. Pelastuslailla säädetään lisäksi tiedonsaantioikeudesta palon- ja onnettomuuden tutkinnassa. Pelastustoimen henkilökisterejä ovat toimenpiderekisteri, varautumistehtävien rekisteri, valvontarekisteri ja sopimuksen perusteella pelastustoimintaan osallistuvien henkilökisteri.

Pelastusviranomainen saa pelastuslain mukaan tiedot pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten salassapitosäännösten estämättä ja maksutta. Tiedonsaannin maksuttomuutta on perusteltu sillä, että yleisen edun ja ihmisten turvallisuuden kannalta on tarkoituksenmukaista, etteivät pelastustoiminta ja sen suunnittelu sekä pelastustoimen valvontatehtävät vaikeudu pelastusviranomaisten tarvitsemien tietojen maksullisuudesta johtuen. Pelastustoimen tehtävien hoitaminen on säädetty kuntien lakisääteiseksi tehtäväksi ja tietojen saannin maksuttomuutta puoltaa muun muassa tavoite minimoida kunnille lakisääteisistä tehtävistä aiheutuvia taloudellisia rasitteita (HE 257/2010 vp s. 27).

Suomessa on tällä hetkellä 22 alueellista pelastuslaitosta. Maantieteelliset ja väestölliset erot vaikuttavat tiedontarpeisiin ja tietohakujen määrään alueittain. Yhtenäisen kuvan muodostamista tiedonsaantioikeuksien käytöstä voidaan pitää haasteellisena myös sen vuoksi, että erilaisia onnettomuuksia saattaa sattua vuosittain eri määrä, mikä vaikuttaa tiedonhakujen tarpeisiin. Pelastustoimen rekisterien osalta ei ole erikseen selvitetty sitä, miten yhtenäisiä käytännöt rekisterinpidossa ovat pelastuslaitosten välillä ja toisaalta onko käytännöissä merkittäviä eroja.

Laki hätäkeskustoiminnasta

Hätäkeskustoiminnasta annettua lakia (692/2010) sovelletaan pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen hätäkeskuspalveluihin ja Hätäkeskuslaitokseen. Hätäkeskuslaitoksen virka-alue on koko maa Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Hätäkeskuslaitoksen tehtävänä on hätäkeskuspalvelujen tuottaminen, pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten toiminnan tukeminen sekä hätäkeskuspalveluihin liittyvien tehtävien ja toimintatapojen kehittäminen ja valvonta. Hätäkeskuslaitos voi turvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi hoitaa sen toimialaan soveltuvia muita tehtäviä sekä muulla tavoin avustaa viranomaisia. Hätäkeskuslaitos on meripelastuslain (1145/2001) mukaan muu meripelastusviranomainen.

Hätäkeskustietojärjestelmä on pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimien ja Hätäkeskuslaitoksen käyttöön tarkoitettu valtakunnallinen tietojärjestelmä. Järjestelmä on henkilökisteri, jonka päävastuullinen rekisterinpitäjä on Hätäkeskuslaitos ja poliisin osalta Poliisihallitus. Järjestelmän ja sen tietojen käyttämiseen kohdistetaan laillisuusvalvontaa.

Hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa säädetään hätäkeskustietojärjestelmään tallettavista tiedoista, tietojen ajantasaisuudesta ja poistamisesta sekä tietojen luovuttamisesta. Edelleen lain tasolla säädetään Hätäkeskuslaitoksen oikeudesta saada maksutta tietoja eri rekistereistä, millä on merkitystä viranomaisten tehtävien hoidon sujuvuuden ja väestön turvallisuuden kannalta. Hätäkeskustietojärjestelmään voidaan tallettaa muun ohella salassa pidettäviä tietoja ja arkaluonteisia tietoja. Tiedonsaantioikeuksia on tarve laajentaa, sillä tiedot ovat tarpeellisia Hätäkeskuslaitoksen tehtävien sekä pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen operatiivisten tehtävien suorittamiseksi. Tietoja luovutetaan viranomaisten operatiivisia tehtäviä hoitaville yksiköille ja viranomaisten vastuullisille rekisterinpitäjille toimialakohtaisesti. Tietoja voidaan luovuttaa valvontaa varten sisäministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja aluehallintovirastolle. Laissa säädetään myös hätäkeskustietojärjestelmän käyttäjä- ja lokirekistereistä.

1.2 Nykytilan arviointi

Pelastustoiminnassa on tullut esiin tarpeita laajentaa tiedonsaantioikeuksia nykyisistä. Pelastusviranomaisella ei tällä hetkellä ole tiedonsaantioikeutta useasta sellaisesta rekisteristä, joiden tietoja tarvittaisiin pelastustehtävissä. Lisäksi pelastusviranomaisella ei ole pelastuslaissa säädettyä maksutonta tiedonsaantioikeutta tietyistä väestötietojärjestelmän tiedoista, jotka ovat pelastustoiminnassa tarpeellisia, eikä esimerkiksi kiinteistötietojärjestelmästä kiinteistön omistajan yhteystietojen selvittämiseksi. Ehdotettuja uusia tiedonsaantioikeuksia voidaan pitää pelastustoiminnan tehokkaan ja tuloksellisen toteuttamisen kannalta, sekä myös työturvallisuuden kannalta, tarpeellisina.

Myös oikeudesta luovuttaa tietoja pelastustoimen rekistereistä on ilmennyt tarpeita, jotka liittyvät valvontatiedon käytettävyyteen pelastustoimintatehtävissä ja toimenpiderekisterin tietojen luovuttamiseen.

Hätäkeskustoiminnasta annetun lain nojalla Hätäkeskuslaitos vastaa hätäilmoitusten vastaanottamisesta ja arvioinnista, ilmoituksen tai tehtävän välittämisestä ja muista kiireellisistä toimenpiteistä sekä tukipalveluiden antamisesta pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisille ja viranomaisten tehtäviä hoitaville yksiköille tai hälytetyille tahoille. Hätäkeskustoimintaan osallistuva viranomainen antaa toimialaansa liittyvät tehtävien käsittelyä ja välittämistä koskevat ja muut ohjeet sekä suunnitelmat Hätäkeskuslaitokselle. Valtakunnallisten ohjeiden ja suunnitelmien yhteensovittamisesta huolehditaan yhteistyössä. Hätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen operatiivinen yhteistyö perustuu hätäkeskustoiminnasta annetun lain ja meripelastuslain nojalla sopimukseen. Hätäkeskuslaitos ei vastaa Rajavartiolaitoksen toimivaltaan kuuluvista rajaturvallisuutta koskevista ilmoituksista.

Viranomaisten toiminnan ja tietojärjestelmien kehittämishankkeissa on tullut esiin tarve selkeyttää Rajavartiolaitoksen asemaa yhteistoimintaan osallistuvana tahona, osin toimintaa koskevien ohjeiden antajana sekä hätäkeskustietojärjestelmän käyttäjänä. Toiminnallinen yhteistyö on säännönmukaista. Hätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen välillä tietoja voidaan luovuttaa lain nojalla. Yhteistyö tuo synergiaetuja ja toiminnallinen yhteistyö on tiivistynyt entisestään, vaikka jokainen taho vastaa lakisääteisestä toiminnastaan sekä resursseistaan. Edelleen Hätäkeskuslaitoksen ja viranomaisten operatiivisten tehtävien hoitaminen ja Hätäkeskuslaitoksen tehtävä antaa etenkin kiireellisiin tehtäviin tukipalveluita hätäkeskustoimintaan osallistuville pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisille luo tarpeen saada tietoja uusista rekistereistä. Hätäkeskuslaitos luovuttaa operatiivisessa tehtä-

vässä tarpeelliset tiedot hälytetyille, operatiivisille yksiköille. Toimialojen vastuullisille rekisterinpitäjille luovutetaan hätäkeskustietojärjestelmästä toimialan omat tiedot, joita koskevat tietojen luovutus päätökset kuuluvat asianomaiselle toimialalle. Viranomaisten yhteistyön tiivistyttyä on mahdollistettu samojen tietojen luovuttaminen kaikille hälytetyille tahoille Hätäkeskuslaitoksen hälyttäessä tehtävään.

Hätäkeskustietojärjestelmään talletettujen tietojen näkijän ja käsittelijän vastuu on syytä järjestää virkavastuun mukaiseksi myös muiden kuin virkasuhteessa tietoja käsittelevien kohdalla. Rekisteriä pitävien ja käyttävien viranomaisten palveluksessa olevat henkilöt ovat oikeutettuja näkemään ja käsittelemään tietoja toimivaltuuksiansa perusteella oman toimialansa tietoja Hätäkeskuslaitoksen kanssa sovittavalla tavalla. Lisäksi hätäkeskustietojärjestelmään talletettävien tietojen kuten työturvallisuuden tai henkilön oman turvallisuuden kannalta tarpeellisten tietojen eli niin sanottujen varotietojen osalta on tarve täsmentää tietojen käsittelyä ja käsittelyyn liittyviä vastuita. Tiedot voivat olla arkaluonteisia henkilötietoja kuten tietoja rikollisesta teosta tai rangaistuksesta, terveydentilasta tai hoitotoimenpiteestä tai luonteeltaan esimerkiksi vihjetietoja, joita hyödynnetään poliisitoiminnassa. Voimassa olevan lain mukaan varotiedot ovat rekisteriä pitävillä ja käyttävillä tahoille kaikille yhteisessä kyselykäytössä, mikä mahdollistaa laajan käyttäjäkunnan. Käyttäjä voi olla virkasuhteessa tai työsuhteessa. Varotietojen käsittelyä on syytä rajoittaa koskemaan yksittäistä tehtävää, kun se on tehtävän suorittamiseksi tarpeellista.

Hätäkeskustietojärjestelmän käyttäjien vastuuviranomaisilla on arvioitu olevan tarve aikaisempaa paremmin valvoa toimialansa järjestelmän käyttäjiä ja käytettävien tietojen käsittelyä. Tämän johdosta olisi mahdollistettava käyttäjärekisterin ja lokirekisterin tietojen luovutus valvontaa varten pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen vastuuviranomaisille. Rajavartiolaitoksen osalta tarve olisi vastaava.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on muuttaa pelastuslakia siten, että laki mahdollistaa tarkoituksenmukaisen tiedonsaannin, tietojen tallentamisen sekä tietojen käytön pelastustoimessa. Esityksen tavoitteena on muuttaa hätäkeskustoiminnasta annettua lakia tiedon käsittelyn, tiedonsaannin ja tiedon luovutuksen osalta sekä selkeyttää Rajavartiolaitoksen asemaa.

Pelastuslain 89 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettyjä pelastusviranomaisen maksuttomia tiedonsaantioikeuksia laajennettaisiin tiettyjen väestörekisteritietojen osalta sekä eräiden muiden viranomaisten rekisteritietojen osalta. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että se erottelee pelastusviranomaisen oikeudet tiedonsaantiin sillä perusteella, onko kyse pelastustoiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta vai valvontatehtävästä. Tietyt tiedonsaantioikeudet olisivat kuitenkin sekä pelastustoiminta- että valvontatehtäviä varten kuten voimassa olevassa laissa.

Lain 91 §:ssä tarkoitetun toimenpiderekisterin sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että rekisterin teknisenä ylläpitäjänä lain mukaan toimivalla Pelastusopistolla olisi oikeus luovuttaa rekisterin tietoja, jos siitä olisi erikseen sovittu rekisteriä pitävän asianomaisen pelastuslaitoksen kanssa. Tietojen luovuttamista toimenpiderekisteristä salassapitosäännösten estämättä esitetään laajennettavaksi. Pykälän sääntelyä täydennettäisiin myös sen osalta, kenellä olisi oikeus tallentaa tietoja toimenpiderekisteriin. Ensivastetiedot saisi tallentaa kyseiseen tehtävään osallistunut taho ja pelastustoimintatehtävien osalta kukin tehtävään osallistunut taho voisi tal-

lentaa omat tietonsa. Näillä muutoksilla olisi merkitystä niiden tahojen oikeuteen tallentaa tietoja, jotka eivät ole viranomaisasemassa.

Lisäksi ehdotetaan, että pelastusviranomaisen saisi tallentaa lain 93 §:ssä tarkoitettuun valvontarekisteriin niitä tietoja, joita se saa lain 42 §:n nojalla muilta viranomaisilta ja lain 48 §:ssä tarkoitettujen ulkoisten pelastussuunnitelmien. Valvontarekisterin sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että rekisteriin saisi tallentaa kaikki 89 §:ssä tarkoitettujen tietojen ra-jauksin, jonka lisäksi valvontarekisterin tiedot saataisiin salassapitosäännösten estämättä luovuttaa pelastustoimintaa ja sen suunnittelua varten pelastusviranomaisille.

Esityksessä ehdotetaan myös pelastuslain 48 §:ssä olevan viittaussäännöksen muuttamista vastaamaan uuden ympäristönsuojelulain (527/2014) sääntelyn tarkoitusta (suuronnettomuuden vaaraa aiheuttava kaivannaisjätteen jätealue).

Hätäkeskustoiminnasta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 a §, joka koskee yhteis-toimintaa Rajavartiolaitoksen kanssa. Samalla lain 4 §:n 3 momenttia tarkennettaisiin. Edel-leen ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 a §, joka koskisi Rajavartiolaitoksen velvollisuutta antaa ohjeita ja suunnitelmia Hätäkeskuslaitokselle operatiivisessa toiminnassa tehtävään yhteistyöhön liittyen ja tarkennettaisiin samalla 12 §:n 3 momenttia. Myös lain 16 §:n 1 momenttia, 17 §:ää ja 18 §:ää muutettaisiin siten, että Rajavartiolaitoksella olisi oikeus käyttää hätäkeskustie-tojärjestelmää, Rajavartiolaitosta koskevia tietoja saisi tallettaa hätäkeskusjärjestelmään sekä Rajavartiolaitos huolehtisi omien tietojensa ja ohjeidensa tallettamisesta järjestelmään. Hätä-keskustoiminnasta annetun lain 17 §:ää täsmennettäisiin myös talletettujen tietojen näkemi-seen ja käsittelyyn liittyvien vastuiden osalta. Lain 15 ja 19 §:ien sisältämät säädösviittaukset kumottuun viestintämarkkinalainsäädäntöön, eli viestintämarkkinalakiin ja lakiin sähköisen viestinnän tietosuojasta, ajantasaistettaisiin koskemaan tietoyhteiskuntaa (917/2014).

Hätäkeskustoiminnasta annetun lain 19 §:n 1 momentin 1 kohtaa ajantasaistettaisiin muuttu-neen poliisilainsäädännön mukaisesti ja kohtaa 6 ajoneuvoja koskevan rekisterin osalta. Pykä-län 1 momenttiin ehdotetaan uusiksi kohdiksi kohdat 13—16, joissa säädetään uusista tieto-jensaantioikeuksista eri rekistereistä. Tietojen luovutusta koskeva 20 § muutettaisiin niin, että sisäministeriölle ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle voitaisiin luovuttaa valvontaa koskevien tietojen lisäksi tietoja myös toiminnan suunnittelu- ja kehittämistehtäviä varten. Rajavartiolai-tokselle voitaisiin luovuttaa tiedot, jotka koskevat Rajavartiolaitoksen yksiköitä.

Esityksessä ehdotetaan mahdollistettavaksi myös hätäkeskustoiminnasta annetun lain 22 §:n käyttäjärekisteriin ja 24 §:n lokirekisteriin talletettujen tietojen luovuttaminen asianomaiselle pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaiselle sekä Rajavartiolaitokselle. Tiedot olisivat tarpeen toiminnan seurantaan ja valvontaa varten.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole vaikutusta valtion talousarvioon. Pelastuslain 89 §:n mukaan pelastusviran-omaisella on oikeus saada kyseisessä pykälässä tarkoitettujen tietojen maksutta ja myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa. Näitä perusteita ei esitetä muutetta-vaksi. Pelastuslakiin ehdotettujen pelastusviranomaisen tiedonsaantioikeuksien lisäykset eivät omaa merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Tiedonsaanti rakentuisi pääsääntöisesti olemassa

olevien tietoverkkopalvelujen hyödyntämiseen kyseessä olevien rekisterien web-portaalien kautta.

Esityksellä ei ole hätäkeskustoiminnasta annetun lain osalta välittömiä vaikutuksia valtion talousarvioon. Hätäkeskustoiminnasta annetun lain tarkistamisen Hätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnan osalta ei arvioida aiheuttavan Hätäkeskuslaitokselle tai Rajavartiolaitokselle uusia taloudellisia vaikutuksia. Hätäkeskustoiminnasta annetun lain 19 §:n mukaan Hätäkeskuslaitoksen henkilöstöön kuuluvalla on laitokselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtävän alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen tehtävää hoitavan viranomaisen tai yksikön tukemiseksi tarpeellisia tietoja maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitulla tavalla. Uusien rekistereiden käyttäminen mahdollistuisi siinä vaiheessa, kun tarvittavat järjestelmäintegraatiot on toteutettu, ja rekistereistä olisi mahdollista saada kattavasti tietoja, joita lainsäädäntö sallii niihin talletettavan.

Maksuttomuutta koskevaa periaatetta ei esitetä muutettavaksi uusien rekistereiden osalta. Tiedonsaantioikeuksien järjestelyjen toteuttaminen voi aiheuttaa arvion mukaan uusia kustannuksia liittymäkohtaisesti ellei voida hyödyntää rekisterien web-portaaleita. Kustannukset voivat liittyä hätäkeskustietojärjestelmän turvallisuusratkaisuun, koska hätäkeskustietojärjestelmä toimii hallinnon turvallisuusverkossa (TUVE). Kustannus voi vaihdella arvion mukaan 50 000 euron ja 100 000 euron välillä liittymäkohtaisesti. Käyttöön oton jälkeen syntyy vuosittaisia ylläpitokustannuksia, jotka voivat arvion mukaan vaihdella 10—20 prosentin välillä investointikustannuksista laskettuna.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Pelastusviranomaisen tiedonsaantioikeuksien tarkistaminen ehdotetulla tavalla loisi edellytyksiä pelastustoiminnan tehokkuuden ja tuloksellisuuden sekä työturvallisuuden parantumiselle. Näillä olisi vaikutuksia käytettävissä olevien voimavarojen käyttöön ja niiden turvaamiseen, koska tiedonsaanti nopeuttaisi pelastusviranomaisen päätöksentekoa tarvittavista toimenpiteistä ja samalla vähentäisi virheellisten päätelmien mahdollisuutta.

Hätäkeskustoiminnasta annetun lain muutoksilla turvattaisiin Hätäkeskuslaitoksen toiminnan ja muiden viranomaisten operatiivisen toiminnan tehokkuutta. Hätäkeskuslaitos antaa tukipalveluita pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisille niiden määräyksen tai ohjeen perusteella, mitä uudet tiedonsaantioikeudet tukevat. Hätäkeskuspalveluiden tuottamiseen kuuluvia, erityisesti kiireellisiä tukipalveluita ovat muun muassa työturvallisuuteen liittyvien varotietojen hakeminen ja välittäminen, lisähälytykset ja hälytysvasteiden muuttaminen, tietojen selvittäminen ja välittäminen viranomaisille, rekisterikyselyt, tiedonhaut sekä yhteystietojen selvittämiset.

Uusilla tiedonsaantioikeuksilla on merkitystä myös riskienarvion ja -hallinnan ja toiminnan kehittämisen näkökulmasta liittyen kokonaisuutena viranomaistoimintaan sekä viranomaisten yhteiskäyttöisten järjestelmien prosessien yhdenmukaistamiseen.

Ehdotettujen säännösten nojalla Rajavartiolaitos vastaisi itse omien tietojensa tallettamisesta järjestelmään ja osaltaan valvonnasta, mikä ei käytännössä lisäisi Hätäkeskuslaitoksen tehtäviä. Siltä osin kuin Hätäkeskuslaitos toimii hätäkeskustietojärjestelmän päävastuullisena rekisterinpitäjänä vastuu lisääntyisi.

Esityksellä ei ole organisatorisia vaikutuksia.

3.3 Vaikutukset yksityisiin, yrityksiin ja yhteisöihin

Pelastuslain tiedonsaantioikeuksien tarkistamisella ehdotetulla tavalla olisi vaikutuksia yksityisten, yritysten ja yhteisöjen mahdollisuuksiin saada mahdollisimman pian tietoa onnettomuuksista, jotka ovat kohdistuneet mainittujen kiinteistöihin.

Hätäkeskustoiminnasta annetun lain tarkistamisella ei olisi välittömiä vaikutuksia yksityisiin, yrityksiin tai yhteisöihin.

3.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Pelastusviranomaisten riittäväillä tiedonsaantioikeuksilla turvataan pelastustoimen tehokkuutta, jolla on vaikutusta toisaalta siihen, ettei vakavia onnettomuuksia pääse syntymään ja toisaalta siihen, että sattuneiden onnettomuuksien seurauksia pystytään rajoittamaan merkittävästi.

Hätäkeskustoiminnasta annetun lain muutoksilla turvataan viranomaisten toiminnan tehokkuutta ja oikealaatuisen avun saantia apua tarvitsevalle taholle. Hätäkeskustoiminnassa valtaosa viranomaisille välitetyistä tehtävistä liittyy poliisitoimeen sekä sosiaali- ja terveystoimeen.

4 Asian valmistelu

Sisäministeriö asetti hallituksen esityksen valmistelua varten työryhmän, jossa oli edustus sisäministeriön pelastusosastolta, sisäministeriön poliisiosastolta, sosiaali- ja terveysministeriöstä, Hätäkeskuslaitoksesta, Pelastusopistolta ja pelastuslaitoksilta. Työryhmä kuuli asiantuntijoita poliisista, sosiaali- ja terveystoimesta ja Rajavartiolaitoksesta. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunto oikeusministeriöltä, sisäministeriön poliisiosastolta, valtiovarainministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, ympäristöministeriöltä, tietosuojavaltuutetulta, aluehallintovirastoilta, ELY-keskuksilta, pelastuslaitoksilta, Hätäkeskuslaitokselta, Ilmatieteen laitokselta, Liikennevirastolta, Liikenteen turvallisuusvirastolta, Maanmittauslaitokselta, Patentti- ja rekisterihallitukselta, Rajavartiolaitoksen esikunnalta, Suomen ympäristökeskukselta, Väestörekisterikeskukselta ja Pelastusopistolta.

Lausunnon antoivat Hätäkeskuslaitos, Ilmatieteen laitos, Itä-Suomen aluehallintovirasto, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos, Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, liikenne- ja viestintäministeriö, Liikennevirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, oikeusministeriö, Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos, Patentti- ja rekisterihallitus, Pelastusopisto, Pohjanmaan pelastuslaitos, Poliisihallitus, Rajavartiolaitoksen esikunta, sisäministeriön poliisiosasto, sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen ympäristökeskus, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Väestörekisterikeskus ja ympäristöministeriö.

Lausunnoissa esitettiin tarkennuksia, rajauksia ja poistoja ehdotettuun sääntelyyn. Lausunnoissa nähtiin tarpeita käynnissä olevan viranomaisten yhteisen kenttäjohtajärjestelmän ja sen kautta tapahtuvan viranomaisyhteistyön sääntelylle. Tarpeita nähtiin myös joillekin uusille tiedonsaantioikeuksille. Esitykseen on lausuntojen pohjalta tehty muutoksia. Esityksessä ei ole otettu huomioon tulevan viranomaisten yhteisen kenttäjohtajärjestelmän ja siihen liittyvän vi-

HE 100/2016 vp

ranomaisyhteistyön osalta esitettyä sääntelyä, koska kenttäjohtojärjestelmään liittyvän toiminnan, tehtävien ja järjestelmän vaatimia lainsäädännöllisiä muutostarpeita kartoitetaan erikseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki pelastuslain muuttamisesta

48 §. *Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoinen pelastussuunnitelma.* Pykälässä säädetään pelastuslaitoksen velvollisuudesta laatia onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa tietyille alueille. Yhtenä tällaisena alueena voimassa olevassa pelastuslaissa säädetään ympäristönsuojelulain (527/2014) 112 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu kaivannaisjätteen jätealue. Pelastuslain 48 §:n 1 momentin 3 kohtaa esitetään muutettavaksi siten, että edellä mainitun kaivannaisjätteen jätealueen sijasta viitattaisiin ympäristönsuojelulain 112 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuun suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavaan kaivannaisjätteen jätealueeseen.

Aiemman ympäristönsuojelulain (86/2000) 45 a §:ssä erottelu kaivannaisjätteen jätealueen ja suuronnettomuuden vaaraa aiheuttava kaivannaisjätteen jätealueen välillä ei ollut yhtä selkeä kuin se on uuden ympäristönsuojelulain 112 §:ssä. Erottelu on kuitenkin olennainen ja se vaikuttaa ulkoisen pelastussuunnitelman laatimisvelvoitteen laajuuteen. Ympäristönsuojelulain 112 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavia kaivannaisjätteen jätealueita on lukumääräisesti huomattavasti vähemmän kuin saman lainkohdan 4 kohdassa tarkoitettuja kaivannaisjätteen jätealueita. Kaikille kaivannaisjätteen jätealueille ei ole tarkoituksenmukaista laatia ulkoista pelastussuunnitelmaa.

89 §. *Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten.* Pykälän sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että se huomioisi nykyistä tarkemmin sen, mitkä tiedonsaantioikeudet ovat perusteltuja sekä valvontatehtävien hoitamisessa että pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa, mitkä pelkäävät valvontatehtävien hoitamisessa ja mitkä pelkäävät pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta ajatellen.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin kuten jo voimassa olevassa sääntelyssä siitä, että pelastusviranomaisella on sille pelastuslaissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosääntösten estämättä saada maksutta pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä pelastustoimelle säädettyjen valvontatehtävien hoitamisessa tarpeellisia tietoja.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä tiedonsaantioikeuksista, jotka koskisivat sekä valvontatehtävien hoitamista että pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta. Tässä momentissa uusia tiedonsaantioikeuksia olisivat verrattuna voimassa oleviin tiedonsaantioikeuksiin oikeus saada tietoja väestötietojärjestelmästä henkilön täydellisestä nimestä, henkilötunnuksesta, sekä kotikunnasta ja siellä olevasta asuinpaikasta sekä sellaiset tiedot kiinteistöstä, rakennuksesta ja huoneistosta, jotka yksilöivät henkilön kotikunnan ja siellä olevan asuinpaikan. Lisäksi ehdotetaan, että pelastusviranomaisella olisi oikeus saada väestötietojärjestelmästä tiedot henkilön ilmoittamasta postiosoitteesta ja muusta yhteystiedosta. Tietojen käsittelyssä tulee huomioida väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) sääntely muun muassa mainitun lain 37 §:n osalta, jossa säädetään turvakiellon kohteena olevien tietojen käsittelystä.

Muun valvonnan ohella myös esimerkiksi niin kutsuttu omavalvonta, jossa kohteeseen lähetetään valvontalomake, edellyttää nimi-, henkilötunnus- ja osoitetietojen saamista valvontateh-

tävän onnistumiseksi. Tällä hetkellä käytössä olevia tietoja on kerätty palotarkastusten tai muiden valvontatoimenpiteiden yhteydessä. Lisäksi voidaan todeta, että väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 29 §:n 1 momentin mukaan väestötietojärjestelmästä luovutetaan tuomioistuin- ja hallintomenettelyyn, viranomaisen suunnittelu- ja selvitystehtävään sekä muuhun näitä vastaavaan viranomaistehdävään: 1) laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa säädetty tiedot; ja 2) laissa tai sen nojalla säädetyn tai määrätyn tehtävän, toimenpiteen tai toimeksiannon hoitamisessa tarpeelliset tiedot. Nyt ehdotettuja tiedonsaantioikeuksia voidaan pitää valvontatehtävän hoitamisessa tarpeellisina, mutta pelastusviranomaisen toimivallan määrittelyn kannalta olisi selkeämpää, jos kyseisistä tiedonsaantioikeuksista olisi maininta myös pelastuslaissa.

Pelastustoiminnan suunnittelun ja toteutuksen kannalta ehdotetut oikeudet olisivat perusteltuja siksi, että henkilön yhteystietojen saanti edesauttaa pelastustoiminnan tehokkuutta ja työturvallisuutta, sekä päätöksentekoa pelastustoiminnan jälkeisen jälkivartioinnin järjestämiseen.

Termi sairaankuljetustehtävä ehdotetaan poistettavaksi 2 momentista ensivaste- ja ensihoitotehtävän yhteydestä (ehdotettu momentin 5 kohta), koska se ei ole enää käytössä kyseisessä toimintaympäristössä, eikä terveydenhuollon lainsäädännössä.

Lisäksi 2 momentissa esitetään oikeutta saada tietoja yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista yritys- ja yhteisötietojärjestelmän tunnistetiedoista sekä Maanmittauslaitokselta kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 3 §:ssä tarkoitettuista kiinteistötietojärjestelmästä tietoja kiinteistöjen omistajista ja heidän yhteystiedoistaan sekä kiinteistöjen sijainnista ja tunnistetiedoista. Valvontatehtävien hoitamisen kannalta oikeus saada tietoja edellä mainituista olisi perusteltua valvontatehtävien hoitamisen kannalta välttämättömien tietojen saamiseksi ja tehostaisi nimenomaisesti yritystietojen käyttöä valvontatoiminnassa valvontatoimenpiteiden kohdistamiseksi oikeaan yritykseen tai yhteisöön sekä kiinteistötietojärjestelmän osalta valvontatoimenpiteiden kohdistamiseksi kiinteistöihin, jotka on kirjattu ainoastaan kiinteistötietojärjestelmään. Tällä hetkellä pelastuslaitoksilla ei ole mahdollisuutta järjestelmälliseen tiedonsaantiin yrityksistä asianomaisen tiedonsaantioikeuden puuttuessa.

Pelastustoiminnan suunnittelun ja toteutuksen kannalta ehdotetut oikeudet olisivat perusteltuja esimerkiksi siksi, että pelastustoimintatehtävän kohdistuessa liikehuoneistoon huoneiston omistajan tai haltijan tietoja ei välttämättä ole saatavissa väestötietojärjestelmästä, vaan tarvittaisiin yritys- ja yhteisötietojärjestelmässä olevia tietoja. Tiedot voivat olla tärkeitä myös työturvallisuuden näkökulmasta, kun pelastusviranomainen voisi tiedustella yrityksen yhteyshenkilöltä esimerkiksi rakennuksessa säilytettävistä vaarallisista aineista tai muista erityisistä vaaroista. Kiinteistötietojärjestelmän avulla pystytään puolestaan selvittämään kiinteistöjen omistajat ja heidän yhteystietonsa tilanteessa, joka edellyttää nopeaa onnettomuuskohteen omistajan tai haltijan tavoittamista sekä päätöstä jälkivartioinnin järjestämisestä, jotta pelastuslaitoksen yksiköt voivat vapautua tehtävästä käytettäväksi muuhun pelastustoimintaan.

Pelastusviranomaisilla olisi ehdotetun mukaan oikeus saada hätäkeskustietojärjestelmästä hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettuja hätäkeskustietojärjestelmään tallennettuja pelastusviranomaisen turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia työturvallisuustietoja (niin kutsuttuja varo -tietoja). Säännös mahdollistaisi varo -tietojen käytön myös pelastusviranomaisten suorittamiin valvontatehtäviin, kuten palotarkastuksiin liittyen. Hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n nojalla saman lain 17 §:ssä tarkoi-

tettuja tietoja on voitu luovuttaa vain sille yksikölle tai taholle, jonka Hätäkeskuslaitos on hälyttänyt tai jota varten tieto on pyynnöstä hankittu.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin pelastusviranomaisen oikeudesta saada pelastuslain 90 §:n 3 momentissa tarkoitettuja tietoja. Säännös vastaisi voimassa olevan pelastuslain 89 §:n 2 momenttia, jossa säädetään pelastusviranomaisen oikeudesta saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä 90 §:n 3 momentissa tarkoitettut tiedot, jotka ovat ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitettuja tietoja muun muassa ajoneuvon omistajasta tai haltijasta. Kyseisen tiedonsaantioikeuden sijoittaminen ehdotettuun 2 momenttiin olisi perusteltua säädösteknisestä näkökulmasta ja lain luottavuuden kannalta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin sellaisista tiedonsaantioikeuksista, jotka ovat tarpeen valvontatehtävien hoitamista varten. Momentti ei sisältäisi uusia tiedonsaantioikeuksia suhteessa jo voimassa olevaan lainsäädäntöön, mutta tarkentaisi sääntelyä siten, että ehdotetussa momentissa säädettävät tiedonsaantioikeudet eivät enää olisi käytettävissä pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa, koska niissä tarkoitettuja tietoja ei tarvita mainitussa tarkoituksessa ja osa mainituista tiedoista on salassa pidettäviä henkilötietoja. Laista ehdotetaan poistettavaksi tiedonsaantioikeus väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitetuista lapsen ja vanhemman perheoikeudellista asemaa koskevista tiedoista. Kyseistä tiedonsaantioikeutta ei ole käytännössä tarvittu, vaikka niin oletettiin voimassa olevaa pelastuslakia (379/2011) säädettäessä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin sellaisista tiedonsaantioikeuksista, jotka ovat tarpeen pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten. Momentissa ehdotetut tiedonsaantioikeudet olisivat kaikki uusia ja ne kohdistuisivat Liikenteen turvallisuusviraston hallinnoimiin vesikulkuneuvorekisteriin, alusrekisteriin ja ilma-alusrekisteriin. Tietoja vesikulkuneuvorekisteristä ja alusrekisteristä tarvittaisiin sekä vesikulkuneuvon että aluksen omistajan tai haltijan tavoittamiseksi että sen selvittämiseksi, mitkä kulkuneuvon tai aluksen tekniset ominaisuudet ovat. Edellä mainitut tiedot ovat tarpeen sisävesillä tapahtuvan pelastustoiminnan tehokkaaksi toteuttamiseksi. Tiedonsaanti ilma-alusrekisteristä edesauttaisi ja tukisi pelastustoiminnan tehokkuutta ilma-alusten onnettomuustilanteissa sen lisäksi, että pelastusviranomainen on tarvittaessa yhteydessä lentopelastuskeskukseen tai alueennonjohtoon. Ilma-alusrekisterin tiedoilla voidaan arvioida onnettomuusaluksen henkilömääriä sekä parantaa pelastustoiminnan työturvallisuutta tunnistamalla ilma-alusten teknisiin ominaisuuksiin liittyviä riskejä. Pykälän 4 momentin nojalla pelastusviranomaisella olisi oikeus saada teleyrityksiltä tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 323 §:ssä tarkoitettulla tavalla pelastustoiminnan ylläpitämiseksi säädetyn tehtävän suorittamiseksi tarpeellisia tietoja. Tällainen tieto on esimerkiksi puhelinnumero. Tietoyhteiskuntakaaren 323 § edellyttää nimenomaisen tiedonsaantioikeuden säätämistä, jotta viranomaisella on oikeus kyseisiin tietoihin.

Pykälän 5 momentti vastaisi voimassa olevan pelastuslain 89 §:n 3 momenttia, jossa säädetään oikeudesta saada pykälässä tarkoitettut tiedot myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin voimassa olevan pelastuslain 89 §:n 4 momentin tapaan, että pykälän tiedonsaantioikeudet eivät koskisi pelastuslain 83 §:ssä tarkoitettuja Puolustusvoimien salassa pidettäviä kohteita. Säännöksessä kuitenkin edellytettäisiin edelleen, että Puo-

lustusvoimien tulee antaa alueen pelastusviranomaiselle ja hätäkeskukselle pelastustehtävän asianmukaisen ja turvallisen suorittamisen edellyttämät tiedot kohteesta.

91 §. Toimenpiderekisteri. Voimassa olevan 91 §:n 1 ja 2 momenteissa olevaan sääntelyyn ei ehdoteta muutoksia lukuun ottamatta poliisia koskevia rajoituksia tiedon tallentamiseen. Pykälän 1 momentissa säädetään toimenpiderekisterin käyttötarkoituksesta ja rekisterin teknisestä ylläpidosta. Pykälän 2 momentissa säädetään niistä tiedoista, joita rekisteriin saa tallentaa pelastuslaitoksen pelastuslain tai muun lain nojalla hoitamista tehtävistä. Toimenpiderekisteriin saa myös tallentaa esimerkiksi pelastustoiminnan tehtävään liittyvien muiden viranomaisten keskeisiä toimenpidetietoja. Tällaisia tietoja ovat muun muassa yksikkötunnus ja tehtäväkoodi. Nämä tiedot ovat pelastustoiminnan seurannan ja kehittämisen kannalta tärkeitä, koska niiden perusteella pystytään arvioimaan pelastustoiminnan tehokkuutta kokonaisuutena. Pelastuslain 35 §:n nojalla pelastusviranomainen toimii yleisjohtajana tilanteissa, joissa pelastustoimintaan osallistuu useamman toimialan viranomaisia. Sääntelyä ehdotetaan rajattavaksi poliisin toimintaa kuvaavien tietojen osalta niin, ettei toimenpiderekisteriin saisi tallentaa poliisin osalta momentin 4—6 kohdissa tarkoitettuja tietoja (tietoja toimenpiteessä käytetyistä menetelmistä, henkilöstövoimavaroista sekä ajoneuvoista ja muusta kalustosta). Rajaus on perusteltu poliisin toiminnan luonne huomioon ottaen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin jo voimassa olevan lain mukaisesti siitä, että tiettyjä 2 momentissa mainittuja tietoja saadaan tallentaa myös pelastuslaitoksen, sopimuspalokuntien ja 25 §:ssä tarkoitettujen muiden yhteisöjen sopimusperusteisesti hoitamista ensivaste- ja ensihoitotehtävistä. Säännöksestä ehdotetaan poistettavaksi termi sairaankuljetustehtävä, koska se ei ole enää käytössä kyseisessä toimintaympäristössä, eikä terveydenhuollon lainsäädännössä. Momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, että ensivastetiedot saisi tallentaa kyseiseen tehtävään osallistunut taho, joka voisi olla yksikkö (tehtävän hoitamiseen osallistuneen yksikön jäsen) tai pelastuslaitoksen tilannekeskushenkilöstö. Tämä olisi perusteltua siksi, että ensivastetehtäviä hoitavat myös ei-viranomaisasemassa olevat, kuten lain 25 §:n mukaiset sopimuspalokuntayksiköt, joiden olisi perusteltua ja tarkoituksenmukaista saada tallentaa tiedot rekisteriin. Toimenpiderekisteriin tallennetaan vain pykälän 3 momentissa määritellyt tiedot. Momentissa olisi nimenomaisesti kysymys ainoastaan oikeudesta tallentaa tietoa rekisteriin yksittäisen tehtävän osalta, jolloin tietoa tallennettaessa ei olisi oikeutta käsitellä rekisterissä olevaa muuta tietoa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 91 §:n 4 momenttia vastaavalla tavalla siitä, että tietoja toimenpiderekisteriin saavat tallentaa ja käsitellä pelastusviranomaiset sekä 34 §:ssä tarkoitettu muu pelastustoiminnan johtaja niistä tehtävistä, joissa hän on toiminut pelastustoiminnan johtajana. Momentissa ehdotetaan säädettäväksi myös siitä, että toimenpiderekisteriin saisi tallentaa kyseiseen tehtävään osallistunut taho, joka voisi olla yksikkö omien tietojensa osalta tai pelastuslaitoksen tilannekeskushenkilöstö. Tämä olisi perusteltua edellä 3 momentissa ehdotetulla tavalla sen mahdollistamiseksi, että ei-viranomaisasemassa oleva tehtävään osallistunut taho saisi tallentaa omaa toimintaansa koskevat tiedot suoraan toimenpiderekisteriin. Muutos parantaisi tallennettavan tiedon laatua, lisäisi tiedon luottamuksellisuutta sekä tehostaisi osaltaan toimintaa.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, että toimenpiderekisterin tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä jo voimassa olevassa laissa mainittujen lisäksi vesitilannepalvelua ja tulvariskien hallintaa varten Suomen ympäristökeskukselle ja elinkeino-

liikenne- ja ympäristökeskuksille sekä varoituspalveluiden kehittämistä varten Ilmatieteen laitokselle.

Toimenpiderekisterin tietoja tarvitaan vesitilanne- ja tulvavaroituspalvelua varten, joka on määrätty valtioneuvoston asetuksessa tulvariskien hallinnasta (659/2010) Suomen ympäristökeskuksen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä Ilmatieteenlaitoksen kehitettäväksi ja ylläpidettäväksi. Ilmatieteen laitoksella käytetään osaltaan toimenpiderekisterin tietoja LUOVA -tiedotteiden verifikaatioissa, metsäpaloselvityksissä ja vahinkoja aiheuttavien sääilmiöiden tutkimuksissa. Ehdotetun mukaan Ilmatieteen laitokselle saataisiin luovuttaa varoituspalveluiden kehittämistä varten toimenpiderekisteristä niihin liittyvää tietoa.

Ehdotetun 6 momentin mukaan ennen tietojen luovuttamista tietoja pyytävän olisi esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti. Selvitysvelvoite olisi käyttäjäkohtainen. Rekisterissä olevien tietojen luovuttamisen kannalta ehdotetaan 6 momentissa säädettäväksi siitä, että Pelastusopisto voisi luovuttaa tietoja rekisteristä, jos siitä on erikseen sovittu rekisteriä pitävän pelastuslaitoksen kanssa. Ehdotetulla muutoksella olisi merkitystä eritoten tietojen luovutukselle tieteellistä tutkimusta varten, koska muutos vähentäisi tarvetta asioida jokaisen pelastuslaitoksen kanssa erikseen. Lisäksi momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi tietojen käsittelyä opetustoiminnassa koskevaa sääntelyä siten, että tietojen käsittelyyn mainitussa tarkoituksessa sovellettaisiin pelastuslain 86 §:n sääntelyä vaitiolovelvollisuudesta. Pelastusopiston opiskelijan vaitiolovelvollisuudesta on säädetty Pelastusopistosta annetun lain (607/2006) 27 §:ssä, jonka 1 momentin mukaan Pelastusopiston opiskelija ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan koulutuksen yhteydessä tietoon saamaansa seikkaa, josta on lailla säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun koulutus tai toiminta viranomaisessa on päättynyt.

Pykälän 7 momentissa säädettäisiin henkilötietojen poistamisesta toimenpiderekisteristä. Säännös vastaisi voimassa olevan 91 §:n 7 momenttia.

93 §. Valvontarekisteri. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, että myös pelastuslain 42 §:ssä tarkoitettu valvontaa varten saadut tiedot saataisiin tallentaa valvontarekisteriin. Voimassa oleva pelastuslaki ei mahdollista 42 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tahojen pelastusviranomaiselle toimittamien tietojen tallentamista käytettäväksi valvontarekisteristä. Tällaisilla tiedoilla tarkoitetaan muiden kuin pelastusviranomaisten virkatoimiensa yhteydessä havaitsemia tai muutoin tietoonsa saamia tietoja palonvaarasta tai muusta onnettomuusriskistä, mutta ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä pelastuslain 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöä. Oikeus tallentaa mainittuja tietoja rekisteriin mahdollistaisi niiden hyödynnettävyyden myös valvonnan suunnittelussa ja osaltaan edistäisi tietoturvallisuutta vakiintuneita tiedonhallintatapoja käyttämällä.

Teknisluonteisena muutoksena verrattuna voimassa olevaan lakiin 93 §:n 1 momentissa viitattaisiin niihin 89 §:n kohtiin, joiden tietoja ei saa tallentaa valvontarekisteriin, eri tavoin. Sääntelyä ehdotetaan kuitenkin muutettavaksi siten, että henkilön ilmoittama äidinkieli ja asiointikieli saataisiin tallentaa valvontarekisteriin. Tämä olisi perusteltua, koska se helpottaisi pelastusviranomaisen valmistautumista asiakkaan kohtaamiseen asiakkaan kielelliset oikeudet huomioon ottaen.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, että valvontarekisteriin saisi tallentaa pelastuslain 48 §:ssä tarkoitettuja ulkoisia pelastussuunnitelmia. Muutos olisi tarpeellinen, jotta pelastuslaitoksen hallussa jo muutoin olevat ulkoiset pelastussuunnitelmat olisivat helpommin ja nopeammin sekä tietoturvallisuus huomioon ottaen käytettävissä valvontarekisterin teknisen käyttöyhteyden kautta tai muuten sähköisesti.

Pykälän 2 momentin nojalla valvontarekisterissä olevat tiedot saataisiin salassapitosäännösten estämättä luovuttaa pelastustoimen seurantaan ja kehittämistä varten pelastusviranomaisille. Tällä hetkellä voimassa oleva pelastuslaki ei mahdollista esimerkiksi pelastuslain 15 §:ssä tarkoitettujen pelastussuunnitelmien käyttöä pelastustoimintatehtävissä. Valvontarekisterin tiedot, kuten pelastussuunnitelmissa olevat tiedot, voivat olla pelastustoiminnan kannalta tärkeitä onnettomuuksien tehokkaan torjumisen ja työturvallisuuden kannalta. Lisäksi tulee huomioda, että valvontatietoa kerää ja hallinnoi sama viranomainen (pelastuslaitos), joka suorittaa myös pelastustoimintaa.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevan 93 §:n 2 momenttia, jonka mukaan valvontarekisterissä olevat tiedot on tarkastettava ja tarpeettomat tiedot poistettava tarkastuksen yhteydessä määrävälein, kuitenkin viimeistään kymmenen vuoden kuluttua edellisen merkinnän tekemisestä.

1.2 Laki hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

2 a §. *Yhteistoiminta Rajavartiolaitoksen kanssa.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 2a §. Hätäkeskustoiminnasta annetun lain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen hätäkeskuspalveluihin ja Hätäkeskuslaitokseen. Ehdotetun 2a §:n mukaan Hätäkeskuslaitos ja Rajavartiolaitos tekisivät yhteistoimintaa siten kuin siitä tässä laissa ja meripelastuslaissa (1145/2001) säädettäisiin. Käytännössä Hätäkeskuslaitos ja Rajavartiolaitos tekevät tiiviisti yhteistyötä meripelastustoimessa. Merellisiä hätätilanteita koskevia ilmoituksen siirtoja tehdään hätäkeskuksista merivartioston johtokeskuksiin noin 300—400 vuodessa. Viittaus on tarpeen Rajavartiolaitoksen aseman selkeyttämiseksi sekä hätäkeskustoiminnasta annetun lain muihin pykäliin ehdotettavien muutosten vuoksi. Säännöksellä ei muuteta voimassa olevaa sääntelyä siltä osin, mille viranomaisille Hätäkeskuslaitos tarjoaa hätäkeskuspalveluja, vaan se korostaa Rajavartiolaitoksen osallistumista siten kuin siitä on erikseen säädetty.

Meripelastuslain (1145/2001) 4 §:n mukaan Hätäkeskuslaitos on muu meripelastusviranomainen ja on Rajavartiolaitoksen ohella velvollinen osallistumaan korvauksetta meripelastustoimen tehtäviin, jos se on sen toimialaan kuuluvien tehtävien kannalta perusteltua taikka jos se vaaratilanteen vakavuus ja erityisluonne huomioon ottaen on tarpeen, eikä meripelastustoimen tehtävän suorittaminen merkittäväällä tavalla vaaranna Hätäkeskuslaitoksen muun tärkeän lakisääteisen tehtävän suorittamista. Säännöksen mukaan Hätäkeskuslaitos osallistuu etsintä- ja pelastusyksiköiden sekä meripelastustoimen tehtäviin osallistuvan henkilöstön hälyttämiseen sen mukaan kuin siitä erikseen sovitaan. Osallistumisen tarkemmat yksityiskohdat on määriteltävä Rajavartiolaitoksen ja Hätäkeskuslaitoksen välisessä yhteistoimintasopimuksessa.

Hätäkeskuslaitos voi hälyttää Rajavartiolaitoksen yksiköitä silloin, kun niitä hälytetään poliisitoimen, sosiaali- ja terveystoimen tai pelastustoimen yksiköinä näiden toimialojen tehtäviin asianomaisia viranomaisia koskevan lainsäädännön mukaan.

Yhteistoimintaan sovellettaisiin lisäksi, mitä muualla laissa säädetään. Rajavartiolaitoksen ja Häätäkeskuslaitoksen välisestä tietojen vaihdosta säädetään henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetussa lain (579/2005), jäljempänä Rajavartiolaitoksen henkilötietolaki, 22 §:n 1 momentin 22 kohdassa sekä meripelastuslain 14 §:n 2 momentin 2 kohdassa. Rajavartiolaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä häätäkeskustietojärjestelmästä henkilön oman turvallisuuden ja Rajavartiolaitoksen virkamiehen työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja Rajavartiolaitoksen lakisääteisen tehtävän suorittamista varten. Edelleen Rajavartiolaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä korvauksetta tietoja, jotka ovat tarpeen meripelastustoimen valmiussuunnittelua varten ja vastaavasti vaaratilanteessa meripelastustoimen tehtävien suorittamista varten. Tietoja on oikeus saada häätäkeskustietojärjestelmästä, poliisiin tehtäväilmoitusrekisteri mukaan lukien, hätäilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja, henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja sekä merellä toimivien viranomaisten yksiköiden valmius- ja paikkatietoja. Häätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:ssä on säädetty tietojen luovuttamisesta Rajavartiolaitokselle.

Häätäkeskuslaitos ja Rajavartiolaitos voivat tarvittaessa sopimuksen perusteella täsmentää yhteistyön menettelyjä tai muotoja.

4 §. Häätäkeskuslaitoksen tehtävät. Pykälässä säädetään Häätäkeskuslaitoksen tehtävistä. Voimassa olevan pykälän 3 momentissa säädetään muun muassa, että Häätäkeskuslaitos voi turvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi hoitaa sen toimialaan soveltuvia muita tehtäviä sekä muulla tavoin avustaa viranomaisia. Sääntely osaltaan mahdollistaa Häätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen nykyisen yhteistyön. Pykälän 3 momentti ehdotetaan kuuluvaksi selkeyden ja tiivistyvän yhteistyön takia, että Häätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnan lisäksi Häätäkeskuslaitos voi turvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi hoitaa sen toimialaan soveltuvia muita tehtäviä sekä muulla tavoin avustaa viranomaisia. Toimialaan soveltuvista muista tehtävistä tai muusta avustamisesta ja mahdollisesta resursoinnista on käytännössä sovittava, sillä muita tehtäviä ei voida yksipuolisesti osoittaa tehtäväksi. Pykälän 3 momentti vastaisi muilta osin 1.1.2017 voimaan tulevaa sääntelyä, jonka mukaan Häätäkeskuslaitos saa hoitaa yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) soveltamisalaan kuuluvia vartioimistehtäviksi katsottavia valvontatehtäviä ja hälytystehtäviä kuitenkin vain, jos tärkeä yleinen etu sitä edellyttää.

Voimassa olevan 4 §:n 1 ja 2 momenteissa olevaan sääntelyyn ei ehdoteta muutoksia. Pykälän 1 momentissa säädetään, että Häätäkeskuslaitoksen tehtävänä on häätäkeskuspalvelujen tuottaminen, häätäkeskuspalvelujen tuottamiseen liittyvä pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten toiminnan tukeminen (*tukipalvelut*) sekä häätäkeskuspalveluihin liittyvien tehtävien ja toimintatapojen kehittäminen ja valvonta. Häätäkeskuspalveluilla tarkoitetaan häätätilanteita koskevien ja muita vastaavia pelastustoimen, poliisin tai sosiaali- ja terveystoimen viranomaisen välittömiä toimenpiteitä edellyttävien ilmoitusten (*häätäilmoitus*) vastaanottamista ja arviointia sekä ilmoituksen tai tehtävän välittämistä viranomaisten antamien ohjeiden mukaisesti asianomaiselle viranomaiselle tai viranomaisen tehtäviä sopimuksen perusteella hoitavalle.

12 §. Päivystystehtävää suorittavan henkilöstön tehtävät. Voimassa olevan häätäkeskustoiminnasta annetun lain 12 §:n 3 momentin mukaan suoritettaessa voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaisia tehtäviä ja toimenpiteitä on otettava huomioon asianomaisten viranomaisten Häätäkeskuslaitokselle antamat 14 §:n 2 momentissa tarkoitetut ohjeet. Pykälän 3 momenttiin

ehdotetaan lisättäväksi, että on otettava huomioon myös 14 a §:ssä tarkoitettut ohjeet eli Rajavartiolaitoksen ohjeet.

14 a §. *Rajavartiolaitoksen ohjeet.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 a §. Häätäkeskuslaitos on meripelastuslain mukainen muu meripelastusviranomainen. Pykälän mukaan Rajavartiolaitos antaisi Häätäkeskuslaitokselle ohjeet ja suunnitelmat meripelastuslain 4 §:ssä säädetyn meripelastustoimen tehtävän käsittelystä kuten alkutoimenpiteiden suorittamisesta ja siirtämisestä Rajavartiolaitoksen käsiteltäväksi. Ohjeet ja suunnitelmat sisältäisivät muun muassa vaste-ehdotukset hälytettävistä yksiköistä alkutoimenpiteitä varten. Häätäkeskuslaitos tekisi meripelastustehtävässä osaltaan riskinarvion. Alkutoimenpiteenä voitaisiin välittää tehtävä myös häätäkeskustoimintaan osallistuvan viranomaisen kuten poliisin, pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen yksiköille siinä vaiheessa, kun ilmoitusta siirretään Rajavartiolaitokselle ja tilanne ja Rajavartiolaitoksen antama hälytysohjeistus sitä edellyttävät.

Rajavartiolaitoksen tehtäviin kuuluu meripelastustoimeen kuuluvien ilmoitusten vastaanottaminen ja tarvittavien yksiköiden hälyttäminen sekä meripelastustehtävän johtaminen. Häätätilanteita varten meripelastuksella on oma hälytysnumerosa 0294 1000, mutta myös numeroon 112 otetaan yhteyttä. Meripelastuslain 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan Häätäkeskuslaitoksella on velvollisuus osallistua etsintä- ja pelastusyksiköiden sekä meripelastustoimen tehtäviin osallistuvan henkilöstön hälyttämiseen. Ohjeistuksen antaminen mainittuja tilanteita varten olisi sekä Rajavartiolaitoksen velvollisuus että oikeus. Sillä toteutettaisiin myös meripelastuslain 3 §:n mukaista Rajavartiolaitoksen tehtävää yhteen sovittava meripelastustoimeen osallistuvien viranomaisten ja vapaaehtoisten toimintaa. Meripelastuslain 3 §:n mukaan Rajavartiolaitos on johtava meripelastusviranomainen, joka vastaa meripelastustoimen järjestämisestä. Tässä tarkoituksessa Rajavartiolaitos huolehtii meripelastustoimen suunnittelusta, kehittämisestä ja valvonnasta samoin kuin meripelastustoimeen osallistuvien viranomaisten ja vapaaehtoisten toiminnan yhteensovittamisesta. Ohjeet ja suunnitelmat vaste-ehdotuksineen laadittaisiin Rajavartiolaitoksen johdolla yhteistyössä poliisi-, pelastus-, sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Huomioon on otettava, että jokainen vastuuviranomainen päättää itse käytettävissä olevista resursseistaan.

Lisäksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi että, Rajavartiolaitokselle kuuluva muu kuin meripelastustointa koskeva ilmoitus siirrettäisiin käsiteltäväksi Rajavartiolaitokselle Rajavartiolaitoksen Häätäkeskuslaitokselle antamien ohjeiden ja suunnitelmien mukaan. Häätäkeskuslaitoksen tehtäviin ei kuuluisi Rajavartiolaitoksen osalta arvioida ilmoituksen perusteella tilanteen edellyttämiä voimavaroja kuten tehdään pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen ilmoitusten kohdalla. Ilmoitukset voisivat olla muun muassa rajaturvallisuuden ylläpitämiseen liittyviä. Ilmoitus siirrettäisiin suoraan Rajavartiolaitokselle ellei se olisi muun viranomaisen kuten poliisin toimialaan kuuluva. Häätäkeskustoiminnasta annetun lain 12 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan päivystyshenkilöstöön kuuluvalla on oikeus keskeyttää ja lopettaa vastaanotettua ilmoitusta koskeva yhteydenotto, jos asian laatu osoittaa, että se ei kuulu Häätäkeskuslaitoksen tehtäviin tai kysymyksessä ei ole hätäilmoitus. Mikäli tunnistettaisiin ilmoitus, joka kuuluisi Rajavartiolaitokselle, toteutettaisiin siirto. Häätäkeskuslaitokseen kytkettyvän yleisen hätänumeron 112 tuntee 96 prosenttia väestöstä. Numeroon otetaan yhteyttä myös muissa kuin hätätilanteissa tai kiireellisissä tilanteissa, jotka kuuluvat muulle viranomaiselle. Häätäkeskuslaitos huolehtii pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen välittömiä toimenpiteitä edellyttävistä ilmoituksista (hätäilmoitus) ja tehtävän tai ilmoituksen välittämisestä sekä hälyttämisestä ja tilanteen johdosta häätäkeskustoimintaan osallistuvien vi-

ranomaisten tasapuolisesta palvelusta (tukipalvelut). Rajavartiolaitos ei olisi vastaavassa asemassa kuin hätäkeskustoimintaan osallistuvat viranomaiset.

Pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen vasteiden sisältäessä Rajavartiolaitoksen yksiköitä, kysymys ei ole Rajavartiolaitoksen vastuulle kuuluvasta tehtävästä. Tältäkin osin jokainen viranomainen vastaa käytettävistä voimavaroistaan. Hätäkeskustoiminnasta annetun lain 14 §:n 2 momentissa säädetään velvoite hätäkeskustoimintaan osallistuville viranomaisille antaa toimialaansa liittyvät tehtävien käsittelyä ja välittämistä ja muuta ilmoituksen tai tehtävän hoitamista koskevat ohjeet ja suunnitelmat Hätäkeskuslaitokselle.

15 §. *Viestintäverkkoja koskevat säännökset.* Pykälässä oleva säädösviittaus ajantasaistettaisiin koskemaan tietoyhteiskuntakaarta (917/2014).

16 §. *Hätäkeskustietojärjestelmä.* Pykälän 1 momentissa säädetään, että hätäkeskustietojärjestelmä on pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveysviranomaisten ja Hätäkeskuslaitoksen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä valtakunnallinen tietojärjestelmä. Lain 16 §:n 1 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että Rajavartiolaitoksella olisi oikeus käyttää hätäkeskustietojärjestelmää sekä tallettaa sinne omaa toimialaansa koskevia tietoja siten kuin siitä tässä laissa säädetään. Rajavartiolaitos käyttäisi hätäkeskustietojärjestelmää Hätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnassa tai hätäkeskustoimintaan liittyvässä moniviranomaistehtävässä. Hätäkeskuslaitos on hätäkeskustietojärjestelmän päävastuullinen rekisterinpitäjä, jonka kanssa Rajavartiolaitos sopii tarkemmin järjestelmän käyttämisestä. Muussa toiminnassa Rajavartiolaitos käyttäisi omia järjestelmiään.

Säännöksen tarkoituksena olisi selkeyttää Rajavartiolaitoksen asemaa viranomaisten yhteiskäyttöisen hätäkeskustietojärjestelmän käyttäjänä. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan Rajavartiolaitoksella ei ole oikeutta tallettaa tietoja suorakäyttöisesti hätäkeskustietojärjestelmään. Rajavartiolaitos tallettaisi järjestelmään Hätäkeskuslaitoksen tarvitsemaa tietoa ja ohjeistusta Rajavartiolaitoksen toimialaa koskevien ilmoitusten tunnistamisesta ja käsittelystä sekä siirtämisestä Rajavartiolaitoksen johtokeskukselle. Keskeisiä talletettavia tietoja olisivat lakiin ehdotetun 14 a §:n mukaiset ohjeet ja suunnitelmat sekä lain 17§:ään ehdotetut Rajavartiolaitoksen yksiköihin liittyvät tiedot (resurssitiedot). Rajavartiolaitoksella on rajaturvallisuuden ja meripelastustoimen johtovastuu. Hätäkeskuslaitoksen työmäärä vähentyisi niiltä osin, joissa Rajavartiolaitos näkisi jatkossa suoraan hätäkeskustietojärjestelmästä tiedot, joihin sillä on lain mukaan pääsy sekä vastaisi itse omien tietojensa tallettamisesta.

Rajavartiolaitoksen henkilötietolain 28 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan Rajavartiolaitos saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen Hätäkeskuslaitokselle hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi kuten alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta säädetään. Rajavartiolaitoksen tiedonsaantioikeus hätäkeskustietojärjestelmästä on myös voimassa olevassa laissa säädetty. Tietojen saamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla tiettyihin rajattuihin käyttötarkoituksiin on säädetty meripelastuslain 14 §:n 2 momentin 2 kohdassa sekä Rajavartiolaitoksen henkilötietolain 22 §:n 1 momentin 22 kohdassa. Lisäksi tietoja saadaan silloin, kun hätäkeskus on hälyttänyt Rajavartiolaitoksen tehtävään.

17 §. *Hätäkeskustietojärjestelmään talletettavat tiedot.* Pykälässä säädetään hätäkeskustietojärjestelmään kerättävistä ja tallettavista tiedoista, jotka ovat tarpeen lain 4 §:ssä Hätäkeskuslaitokselle säädettyjen tehtävien kannalta. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi niin, että myös Rajavartiolaitoksen yksiköihin liittyviä tietoja, kuten valmius, viestiyhteys, kutsu, johtosuhteet, varustus, tehtäväalue, koko ja koostumus sekä muita vastaavia tietoja saisi kerätä ja tallettaa järjestelmään melkein vastaavasti kuin pelastus-, poliisi-, sekä sosiaali- ja terveystoimen tietoja. Tiedot ovat välttämättömiä hätäkeskukseen tulevien ilmoitusten käsittelemiseksi ja tehtävien välittämiseksi edelleen oikealle viranomaiselle. Rajavartiolaitos huolehtisi tietojen tallettamisesta itsenäisesti ja vastaisi tietojen virheettömyydestä. Kokonaisuutena viranomaisten tiedot muodostavat kuvaa resursseista.

Voimassa olevan pykälän 1 momentin 2 kohtaa selkeytettäisiin jakamalla se uusiksi 2 ja 3 kohdiksi ja yhdenmukaistettaisiin terminologiaa tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) mukaan. Voimassa olevan pykälän kohdat 3—6 muuttuisivat kohdiksi 4—7 pääsääntöisesti ilman sisällöllisiä muutoksia. Uuteen kohtaan 5 ehdotetaan kuitenkin tarkennus, joka koskisi tietojen keräämistä ja tallettamista kohteen yksilöintitiedoista mukaan lukien sijainti- tai paikkatiedot sekä ilmoitinlaitteiden kohdetietoja sijainti- tai paikkatietoineen. Sääntely 17 §:ssä kattaisi myös eCall- hätäpuheluiden sijainti- ja paikkatiedot, koska hätäkeskustoiminnasta annettu laki on hätäilmoitustapojen suhteen neutraali ja erilaisten järjestelmien tekninen kehittyminen on nopeaa. Lisäksi uuteen 6 kohtaan ehdotetaan selkeyden takia lisäys siitä, että tallettaa voisi tehtävän viestiliikenteen Hätäkeskuslaitoksen ja tehtävää suorittavan tahon välillä, mikä kattaisi myös viestiliikenteen Hätäkeskuslaitoksen ja viranomaisen tilanne- tai johtokeskuksen välillä. Tallettamisen ajallinen kesto voi vaihdella tilanteen keston perusteella. Hätäkeskustietojärjestelmään ei kerättäisi ja tallettaisi viranomaisten sisäisiä, pelastustoimen, poliisitoimen tai sosiaali- ja terveystoimen tilanne- ja johtokeskusten ja kenttäyksiköiden välistä viestiliikennettä. Muutoin kohta olisi sisällöllisesti voimassa olevaa lakia vastaava ja kattaisi tehtävää tai toimenpiteitä koskevat tiedot, kuten tapahtuma- ja toimenpideselosteen, ajan, paikan, tehtävän kiireellisyysluokan ja vaarallisuuden, tiedot tehtävän suorittamiseen osallistuvista ja osallistuneista henkilöistä sekä muita yksittäiseen tehtävään liittyviä tarpeellisia tietoja. Uusi 7 kohta vastaisi voimassa olevan hätäkeskustoiminnasta annetun lain 17 §:n 1 momentin 6 kohtaa, jossa säädetään henkilön omaa turvallisuutta ja työturvallisuutta koskevista tiedoista eli niin sanotuista varotiedoista.

Voimassa olevan pykälän 2 momenttia ehdotetaan tarkennettavaksi hätäkeskustietojärjestelmän sisältämien tietojen luonteen ja erityisesti 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettujen henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisten tietojen, niin sanottujen varotietojen, käsittelyn osalta. Voimassa olevan hätäkeskustoiminnasta annetun lain mukaan rekisteriä pitävien ja käyttävien viranomaisten palveluksessa olevat henkilöt ovat oikeutettuja näkemään ja käsittelemään teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla ainoastaan toimivaltuuksiensa rajoissa oman toimialansa tietoja ja tehtäviä Hätäkeskuslaitoksen kanssa sovittavalla tavalla. Niin sanotut varotiedot ovat kaikille rekisteriä pitävien ja käyttävien viranomaisten palveluksessa oleville henkilöille yhteisessä kyselykäytössä. Varotiedot koskevat henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja, kuten tietoa kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta. Kohteen vaarallisuus voi koskea esimerkiksi tietoa räjähdysvaarasta, säteilyvaarasta tai sortumavaarasta. Henkilön osalta tiedot voivat olla henkilötietolain 11 §:n kannalta ja mukaisia arkaluonteisia henkilötietoja kuten esimerkiksi tietoja rikollisesta teosta, rangaistuksesta, terveydentilasta, vammaisuudesta tai sosiaalihuollon tarpeesta. Tieto voi koskea henkilön arvaamattomuutta tai vaarallisuutta. Tieto voi olla luonteeltaan yleinen vihjetieto, mikä on tarpeel-

linen etenkin poliisitoiminnassa. Voimassa oleva lainsäädäntö mahdollistaa sen, että tietoja voivat käsitellä myös muut kuin virkamiesasemassa olevat henkilöt. Tämän vuoksi ehdotetaan tietojen käsittelyn rajaamista tietojen luonteen takia. Lisäksi ehdotetaan, että tietojen käyttäjä ja käsittelijä toimisi virkavastuun alaisena riippumatta siitä onko hän työ- vai virkasuhteessa työnantajaan. Virkavastuu tarkoittaisi rikosoikeudellista vastuuta.

Meripelastuslain 14 §:ssä säädetään, että Rajavartiolaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä korvauksetta tietoja, jotka ovat tarpeen meripelastustoimen valmiussuunnittelua varten ja vastaavasti vaaratilanteessa meripelastustoimen tehtävien suorittamista varten. Tietoja on oikeus saada hätäkeskustietojärjestelmästä, poliisin tehtävailmoitusrekisteri mukaan lukien, hätäilmoitusta ja vaaratilannetta koskevia tietoja, henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja sekä merellä toimivien viranomaisten yksiköiden valmius- ja paikkatietoja. Lisäksi Rajavartiolaitoksen henkilötietolain 22 §:n mukaan Rajavartiolaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä hätäkeskustietojärjestelmästä henkilön oman turvallisuuden ja Rajavartiolaitoksen virkamiehen työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja Rajavartiolaitoksen lakisääteisen tehtävän suorittamista varten.

Voimassa olevan pykälän 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos liittyen edellä ehdotettuun kohtien uuteen numerointiin. Pykälän 4 momenttiin ei esitetä muutoksia ja se vastaisi voimassa oleva hätäkeskustoiminnasta annetun lain 17 §:n 4 momenttia, jossa säädetään rekisteröidyn oikeuksista poliisin pitämiin tietoihin.

18 §. *Viranomaisten ohjeiden ja suunnitelmien tallettaminen hätäkeskustietojärjestelmään.* Voimassa olevassa pykälässä säädetään 14 §:n 2 momentissa tarkoitettujen viranomaisten suunnitelmien, ohjeiden ja niiden sisältämien vaste-ehdotusten ja muiden tietojen tallettamisesta hätäkeskustietojärjestelmään. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, minkä mukaan Rajavartiolaitokselle säädettäisiin velvollisuus tallettaa vastaavia tiedot hätäkeskustietojärjestelmään teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan ja luotettavan tavan avulla. Tiedot liittyisivät Rajavartiolaitoksen yksiköihin tai tahoihin kuten tietojen valmiudesta, kutsusta, johtosuhteesta, varustuksesta, tehtäväalueesta, koosta ja koostumuksesta sekä muita vastaavia tietoja sekä ehdotetussa 14 a §:ssä tarkoitetut ohjeet ja suunnitelmat. Tiedot auttaisivat Hätäkeskuslaitokselle säädetyt meripelastustoimen tehtävän käsittelyssä, välittämisessä ja muussa hoitamisessa ja Rajavartiolaitoksen johtovastuulle kuuluvan tehtävän tunnistamisessa ja siirtämisessä Rajavartiolaitokselle. Tietojen tallettaminen ja saataavuus hyödyntää Hätäkeskuslaitoksen tehtävistä huolehtimista, koska tiedossa ovat kokonaisuudessaan viranomaisten käytössä olevat voimavarat.

Voimassa olevan hätäkeskustoiminnasta annetun lain 18 §:n 2 ja 3 momentti siirtyisivät 3 ja 4 momentiksi.

19 §. *Tiedonsaantioikeus rekistereistä.* Pykälä koskee Hätäkeskuslaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeutta saada tietoja salassapitosäännösten estämättä Hätäkeskuslaitoksen tehtävien suorittamiseksi ja muiden viranomaisten tukemiseksi eri rekistereistä. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan teknisiä korjauksia siten, että tietoja olisi oikeus saada Hätäkeskuslaitoksella ja sen henkilöstöllä. Tietojärjestelmien kehittyessä tietojen hakutoimintoja automatisoidaan. Lisäksi pykälän 1 momentin 1 kohtaa tarkistetaan muuttuneen poliisilainsäädännön mukaisesti.

Voimassa olevan hätäkeskustoiminnasta annetun lain 19 §:n 1 momentin kohtiin 2—5, 7—9 ja 11—12 ei ehdoteta muutoksia ja ne olisivat voimassa olevan lain mukaisia. Kohdan 9 nojal-

la on oikeus saada väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13—17 §:ssä tarkoitettuja tietoja. Näiden tietojen käsittelyssä tulee huomioida väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain sääntely muun muassa mainitun lain 37 §:n osalta, jossa säädetään turvakiellon kohteena olevien tietojen käsittelystä.

Pykälän 1 momentin 6 kohtaa täydennettäisiin pelastustoiminnan tarpeiden perusteella. Uutena asiana tietoja esitetään saatavaksi ajoneuvojen omistajista tai haltijoista ja ajoneuvojen teknisistä ja yksilöintitiedoista sekä osoite- ja muista yhteystiedoista.

Pykälän 1 momentin 10 kohta ja sen terminologia ajantasaistettaisiin tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) mukaisesti.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan säädettäväksi uudet kohdat 13—18, jotka liittyvät tietojen saantiin eri rekistereistä. Häätokeskuslaitokselle säädetty tietojensaantioikeus tukee laitoksen tehtävien suorittamista ja pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen operatiivista toimintaa. Yksi Häätokeskuslaitoksen keskeisistä tehtävistä on antaa kiireellisiä tukipalveluja viranomaisille operatiivisessa toiminnassa. Tietojen saannilla on merkitystä myös riskienarvion ja -hallinnan ja toiminnan kehittämisen näkökulmasta liittyen viranomaistoimintaan sekä viranomaisten yhteiskäyttöisten järjestelmien prosessien yhdenmukaistamiseen. Viranomaiset antavat riskinarvio-ohjeet Häätokeskuslaitokselle. Ohjeet sovitetaan yhteen valtakunnallisella tasolla, jos asia koskee useampaa kuin yhtä viranomaista.

Kohta 13 koskisi tietojen saantia vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (424/2014) 15 §:ssä tarkoitetuista perustiedoista ja 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista. Perustiedot koskevat vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistajana tai haltijana olevan luonnollisen henkilön nimeä, kansalaisuutta ja henkilötunnusta taikka henkilötunnuksen puuttuessa syntymäaika, tietoa syntymäkotikunnasta tai ulkomaisesta syntymäpaikasta ja syntymävaltiosta sekä osoite- ja muita yhteystietoja, tietoa kotikunnasta, asiointikielestä ja henkilön kuolemasta. Vesikulkuneuvon ja sen moottorin omistajana tai haltijana olevan oikeushenkilön perustiedot kattavat koetunnuksen saaneesta elinkeinonharjoittajasta nimen, yritys- ja yhteisötunnuksen, kotipaikan, osoite- ja muut yhteystiedot sekä tiedon asiointikielestä. Vesikulkuneuvorekisteriin ei käytännössä talleteta kaikkia niitä tietoja, joita rekisteriin saa tallettaa.

Kohta 14 koskisi tietojen saantia alusrekisterilain (512/1993) 9 §:ssä tarkoitetuista alusrekisteriin tehtävistä merkinnöistä. Alusrekisteriin merkitään aluksen rekisteröintiä ja sen omistusoikeuden kirjaamista koskevat ratkaisut. Rekisteriin merkitään aluksen rekisteröintiä, rekisterinumero, nimi, aikaisemmat nimet, kotipaikka, tunnuskirjaimet ja sen IMO-numero. Edelleen rekisteriin merkitään aluksen laji, vetoisuus, mitat, rakentaja, rakentamisaika ja -paikka sekä sen käyttötarkoitus. Lisäksi merkitään omistajan nimi, kansalaisuus ja kotipaikka sekä omistusoikeuden suuruus; jos omistaja on suomalainen, merkitään myös henkilötunnus, kaupparekisterinumero tai muu yhteisötunnus. Myös joitakin laivanisännistöyhtiötä koskevia tietoja merkitään rekisteriin. Alusrekisteriin merkitään myös alukseen vahvistetut kiinnitykset sekä siihen kohdistuva ulosmittaus, takavarikko ja vakuustakavarikko sekä omistajan konkurssiin asettaminen samoin kuin näitä tietoja koskevat muutokset.

Kohta 15 koskisi tietojen saantia yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista yritys- ja yhteisötietojärjestelmän tunnistetiedoista. Tunnistetiedot kattavat tiedot

siitä, millä nimellä tai nimillä toimintaa harjoitetaan, tiedot kotipaikasta tai kunnasta, josta toimintaa johdetaan, tiedot luonnollisen henkilön nimestä ja henkilötunnuksesta tai syntymäajasta ja siihen liittyvästä järjestelmän sisäisestä tunnisteesta, sekä osoite- ja muut mahdolliset yhteystiedot.

Kohta 16 koskisi oikeutta saada tietoja Maanmittauslaitokselta kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 3 §:ssä tarkoitetusta kiinteistötietojärjestelmästä tietoja kiinteistöjen omistajista ja heidän yhteystiedoistaan sekä kiinteistöjen sijainnista ja tunnistetiedoista. Erityisesti pelastustoiminnan toteutuksen kannalta kiinteistötietojärjestelmän avulla pystytään selvittämään kiinteistöjen omistajat ja heidän yhteystietonsa tilanteessa, joka edellyttää nopeaa onnettomuuskohteen omistajan tai haltijan tavoittamista sekä päätöstä jälkivartioiden järjestämisestä, jotta pelastuslaitoksen yksiköt voivat vapautua tehtävästä käytettäväksi muuhun pelastustoimintaan.

Pykälän 2 momenttia tarkistetaan siltä osin, että pykälän 1 momentin 6 kohdan tietyt tiedot ajoneuvoliikennerekisteristä ovat saatavissa myös pelastustoimen yksikköä varten.

20 §. Tietojen luovuttaminen. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että hätäkeskustietojärjestelmästä saadaan luovuttaa sisäministeriölle ja sosiaali- ja terveysministeriölle myös toiminnan suunnittelu- ja kehittämistehtäviä varten välttämättömät tiedot laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä. Voimassa olevan lain mukaan tietoja luovutetaan valvontatehtäviä varten. Tällä tarkoitetaan myös muita kuin hallintolain mukaisia kanteluita, joissa toimivalta tutkia kanteluita perustuu muun muassa ministeriön hallintohierarkisesti ylempään asemaan.

Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin niin, että Hätäkeskuslaitos saisi luovuttaa 17 §:ssä tarkoitettuja tarpeellisia tietoja eli hätäkeskustietojärjestelmään talletettuja tietoja salassapitosäännösten estämättä poliisitoimen, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yksikölle ja muulle yksikölle tai taholle, jonka Hätäkeskuslaitos on hälyttänyt tai jota varten tieto on Hätäkeskuslaitoksessa pyynnöstä hankittu. Hätäkeskuslaitos hankkii tietoja myös pyynnöstä tukipalveluiden antamiseksi viranomaisille. Muu yksikkö tai taho käsittäisi myös Rajavartiolaivoksen yksiköt annetun viranomaisohjeen mukaisesti. Asianomainen viranomaisen yksikkö voisi saada oman tehtävänsä suorittamisen kannalta tarpeelliset tiedot. Tietojen tulee olla tehtävän tehokkaan hoitamisen kannalta ja toiminnallisesti riittävät.

Lain 19 §:ssä tarkoitettuja tietoja eli Hätäkeskuslaitoksen eri rekistereistä saamia tietoja saataisiin salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi poliisitoimen, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yksikölle ja muulle yksikölle tai taholle, jonka Hätäkeskuslaitos on hälyttänyt tai jota varten tieto on pyynnöstä hankittu. Rajavartiolaivos olisi muu yksikkö tai taho. Pykälään lisättäisiin oikeus luovuttaa pelastustoimen yksiköille tietoja ajoneuvojen omistajista tai haltijoista sekä muista ajoneuvoja koskevista tiedoista. Edelleen 2 momentissa säädettäisiin kuten nykyisinkin siitä, että Hätäkeskuslaitoksen hälyttäessä tehtävään kaikille hälytetyille tahoille luovutetaan samat tiedot tehtävästä tai toimenpiteistä. Tiedot voivat koskea aikaa, paikkaa, kohdetta, kiireellisyyttä, niin sanottuja varoitietoja sekä tehtävän suorittamiseen osallistuvia yksiköitä.

Pykälän 3 momentissa säädetään Hätäkeskuslaitoksen toimintayksiköiltä vastaanottamien tietojen luovuttamisesta kyseistä hälytystehtävää suorittaneen viranomaisen vastuulliselle rekisterinpitäjälle. Voimassa olevan pykälän 3 momenttia täydennettäisiin siten, että Rajavartiolai-

toksen toimintayksiköltä vastaanotettu tieto saadaan luovuttaa Rajavartiolaitoksen vastuulliselle rekisterinpitäjälle. Rajavartiolaitoksen omien tehtävien suoritustiedot talletetaan asianomaiseen Rajavartiolaitoksen rekisteriin. Lakiehdotuksen mukaan Rajavartiolaitoksella olisi myös oikeus käyttää hätäkeskustietojärjestelmää. Momenttiin lisättäisiin muiden viranomaisien tiedonsaantioikeutta vastaava Rajavartiolaitosta koskeva säännös. Viranomaisien välisestä muusta tiedonvaihdosta voidaan todeta, että lähtökohtaisesti toiselta viranomaiselta saatuja tietoja tai toisen viranomaisen tietoja saa luovuttaa vain tiedot luovuttaneen tai omistavan viranomaisen lainsäädännön tai mahdollisesti sopimuksen perusteella.

Pykälän 4 momentissa on säännös Rajavartiolaitoksen oikeudesta saada tietoja hätäkeskustietojärjestelmästä meripelastuslain ja henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain perusteella. Koska lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset Rajavartiolaitoksen oikeudesta käyttää hätäkeskustietojärjestelmää myös muulla tavoin, momentin sanamuotoa täsmennettäisiin.

Pykälän 5 momentti olisi voimassa olevan lain mukainen.

21 §. Luovutettujen tietojen käsittely. Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi, niin että pykälä koskisi luovutettujen tietojen käsittelyä eikä käyttöä. Vastaavasti pykälän 1 momentti muutettaisiin koskemaan luovutettujen tietojen käsittelyä. Hätäkeskustietojärjestelmästä luovutettuja tietoja saisi käsitellä vain siinä käyttötarkoituksessa, johon ne on luovutettu. Henkilötietolain mukaan henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan henkilötietojen keräämistä, tallettamista, järjestämistä, käyttöä, siirtämistä, luovuttamista, säilyttämistä, muuttamista, yhdistämistä, suojaamista, poistamista, tuhoamista sekä muita henkilötietoihin kohdistuvia toimenpiteitä.

23 §. Käyttäjerekisterin tietojen käyttö. Hätäkeskuslaitoksen on pidettävä hätäkeskustietojärjestelmän käsittelystä käyttäjerekisteriä. Rekisteriin voidaan tallettaa lain 22 §:ssä säädetty, käyttäjää yksilöivät tiedot sekä tiedot käyttöoikeuden laajuudesta. Ensivaiheessa hätäkeskustietojärjestelmän valvontaa toteutetaan käyttöoikeushallinnalla.

Käyttäjerekisterin tietoja saa käyttää vain Hätäkeskuslaitos. Tämän johdosta voimassa olevaan 23 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan Hätäkeskuslaitos saisi luovuttaa asianomaiselle viranomaiselle tiedot kysymyksessä olevan toimialan toiminnan seurantaa ja valvontaa varten. Ennen tietojen luovuttamista voitaisiin vaatia selvitystä luovutettujen tietojen käytöstä ja suojaamisesta. Tarpeellisuusvaatimuksella tarkoitettaisiin sitä, että Hätäkeskuslaitos voisi vaatia vain sellaisia tietoja esitettäväksi, jotka olisivat välittömästi tarpeellisia tietojen käytön ja suojauksen suorittamiseksi. Selvityksessä voitaisiin vaatia esimerkiksi tietojen säilytysajasta, hallinnollisesta ja fyysisestä turvallisuudesta sekä henkilöstö, tietoliikenne-, ohjelmisto-, tietoaineisto-, käyttö- ja laitteistoturvallisuuden varmistamisesta. Valtion viranomaisia koskevat tarkemmat tietoturvasäännökset ja ohjeet eivät koske kunnallisia viranomaisia kuten valtioneuvoston asetus tietoturvasäännöistä valtioneuvostossa (681/2010).

Pykälässä ehdotettu oikeus luovuttaa käyttäjerekisteriin talletettuja tietoja asianomaiselle toimialan viranomaiselle toiminnan seurantaa ja valvontaa varten on osin uudistus voimassa olevaan tilanteeseen verrattuna. Hätäkeskustietojärjestelmän päävastuullinen rekisterinpitäjä on Hätäkeskuslaitos ja poliisin osalta rekisterinpitäjä on Poliisihallitus. Muut tahot ovat hätäkeskustietojärjestelmän käyttäjiä. Ehdotettuun sääntelyyn olisi olemassa perusteet, koska kysymys on valtakunnallisesta ja laajassa käytössä olevasta tietojärjestelmästä, joka sisältää arka-

luonteiseksikin määriteltyjä henkilötietoja sekä tietoja, jotka saattaisivat väärinkäytettyinä vaarantaa yksityiselämän ja henkilötietojen suojan lisäksi myös keskeisten turvallisuusviranomaisten toimintaa.

25 §. Lokirekisterin tietojen käyttö. Häätäkeskuslaitoksen on pidettävä häätäkeskustietojärjestelmän tietojen käsittelystä lokirekisteriä.

Lokirekisteriin voidaan tallettaa lain 24 §:ssä säädettyjä tietoja kuten käyttäjän tunnistetieto, käytetyn sovelluksen tai ohjelman yksilöintitiedot, tietoja käsittelyn ajankohdasta ja käsittelyn kohteena olleista tietoryhmistä. Lokirekisterin tietoja saa käyttää vain Häätäkeskuslaitos. Tämän johdosta voimassa olevaan 25 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan Häätäkeskuslaitos saisi luovuttaa asianomaiselle viranomaiselle tiedot kysymyksessä olevan toimialan toiminnan seuranta ja valvontaa varten. Ennen tietojen luovuttamista voitaisiin vaatia selvitystä luovutettujen tietojen käytöstä ja suojaamisesta. Tarpeellisuusvaatimuksella tarkoitettaisiin sitä, että Häätäkeskuslaitos voisi vaatia vain sellaisia tietoja esitettäväksi, jotka olisivat välittömästi tarpeellisia tietojen käytön ja suojaamisen suorittamiseksi. Selvityksessä voitaisiin vaatia esimerkiksi tietoja tietojen säilytysajasta, hallinnollisesta ja fyysisestä turvallisuudesta sekä henkilöstö-, tietoliikenne-, ohjelmisto-, tietoaineisto-, käyttö- ja laitteistoturvallisuuden varmistamisesta. Valtion viranomaisia koskevat tarkemmat tietoturvasäännökset ja ohjeet eivät koske kunnallisia viranomaisia kuten valtioneuvoston asetus tietoturvasuudesta valtioneuvostossa (681/2010).

Pykälässä ehdotettu oikeus luovuttaa lokirekisteriin talletettuja tietoja asianomaiselle toimialan viranomaiselle seuranta ja valvontaa varten on osin uudistus voimassa olevaan tilanteeseen verrattuna. Häätäkeskustietojärjestelmän päävastuullinen rekisterinpitäjä on Häätäkeskuslaitos ja poliisin osalta rekisterinpitäjä on Poliisihallitus. Muut tahot ovat häätäkeskustietojärjestelmän käyttäjiä. Ehdotettuun sääntelyyn olisi olemassa perusteet, koska kysymys on valtakunnallisesta ja laajassa käytössä olevasta tietojärjestelmästä, joka sisältää arkaluonteiseksikin määriteltyjä henkilötietoja sekä tietoja, jotka saattaisivat väärinkäytettyinä vaarantaa yksityiselämän ja henkilötietojen suojan lisäksi myös keskeisten turvallisuusviranomaisten toimintaa.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

3.1 Viranomaisen tiedonsaantioikeudet

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunta on viitannut henkilötietojen suojan laintasaisen sääntelyn vaatimukseen ja korostanut yleisesti lain yksityiskohtaisten säännösten täsmällisyyden tärkeyttä. Valiokunta on erikseen todennut myös, että kysymys henkilörekistereihin talletettujen tietojen säilytysajoista kuuluu perustuslain mukaisen lailla säätämisen vaatimuksen piiriin (PeVL 8/1995 vp).

Henkilötietojen suoja koskevan perusoikeussäännöksen kannalta tärkeitä säänneltäviä asioita ovat ainakin rekisteröinnin tavoite, rekisteröitävien henkilötietojen sisältö, niiden sallitut käyttötarkoitukset mukaan luettuna tietojen luovutettavuus ja tietojen säilytysaika henkilörekiste-

rissä, sekä rekisteröidyn oikeusturva samoin kuin näiden seikkojen sääntelemisen kattavuus ja yksityiskohtaisuus lain tasolla (PeVL 21/2012 vp, s. 3, PeVL 15/2008 vp, s. 3, PeVL 11/2008 vp, s. 3). Lailla säätämisen vaatimus koskee henkilötietojen käsittelyyn liittyvien seikkojen lisäksi myös mahdollisuutta luovuttaa henkilötietoja teknisen käyttöyhteyden avulla (PeVL 6/2003 vp, s. 2, PeVL 12/2002 vp, s. 5).

Perustuslakivaliokunta on viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyä perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetyn yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta arvioidessaan kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen. Viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojenluovuttamismahdollisuus ovat valiokunnan mukaan voineet liittyä jonkin tarkoituksen kannalta ”tarpeellisiin tietoihin”, jos tarkoitettujen tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus ”tietojen välttämättömyydestä” jonkin tarkoituksen kannalta (PeVL 28/2014 vp, s. 3, PeVL 19/2012 vp, s. 3—4 ja PeVL 62/2010 vp, s. 4).

Esityksessä ehdotetut lainmuutokset merkitsisivät pelastusviranomaisten ja Häätäkeskuslaitoksen tiedonsaantioikeuksien ulottamista uusiin henkilötietoihin. Ehdotetut muutokset täyttäsivät perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset. Ehdotettu lainsäätely on hallituksen käsityksen mukaan täsmällistä ja tarkkarajaista sekä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuuden kannalta hyväksyttävää. Ehdotetut muutokset ovat oikeasuhtaisia suhteessa niiden käyttötarkoitukseen, eikä tavoitetta ole saavutettavissa perusoikeuteen vähemmän puuttuvilla keinoin. Ehdotetut muutokset eivät puutu perusoikeuteen sillä tavoin, että ne koskisivat perusoikeuden ydinalueen koskemattomuutta. Esityksellä ei myöskään heikennetä oikeusturvaa, eikä ehdotetun voida katsoa olevan ristiriidassa Suomea sitovien kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa.

3.2 Pelastustoimen rekisterit ja hätäkeskustietojärjestelmä

Ehdotetuilla muutoksilla laajennettaisiin pelastusviranomaisen mahdollisuutta tallentaa uudenlaisia tietoja pelustuslain 91 §:ssä tarkoitettuun toimenpiderekisteriin ja 93 §:ssä tarkoitettuun valvontarekisteriin. Vastaavasti Häätäkeskuslaitoksen mahdollisuutta saada tietoja ja tallettaa niitä hätäkeskustietojärjestelmään laajennettaisiin. Toisaalta molempien lakien osalta esitetään myös laajennuksia tietojen luovuttamiseen mainituista rekistereistä. Tietojen luovuttamisessa on huomioitu tarkoin se, mihin tarkoitukseen tietoja voidaan tietyille taholle luovuttaa. Hallituksen käsityksen mukaan ehdotetut muutokset eivät ole ongelmallisia perustuslain kannalta.

Edellä kerrotun perusteella lait voidaan hallituksen käsityksen mukaan säätää tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

pelastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 48 §:n 1 momentin 3 kohta, 89, 91 ja 93 §, sellaisena
kuin niistä on 48 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 532/2014, seuraavasti:

48 §

Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoinen pelastussuunnitelma

Pelastuslaitoksen on laadittava onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa alueille, joilla on:

3) ympäristönsuojelulain (527/2014) 112 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu suuronnettomuuden vaaraa aiheuttava kaivannaisjätteen jätealue;

89 §

Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten

Pelastusviranomaisella on sille tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus sallassapitosäännösten estämättä saada maksutta pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä pelastustoimelle säädettyjen valvontatehtävien hoitamisessa tarpeellisia tietoja.

Tässä tarkoituksessa pelastusviranomaisella on oikeus saada tietoja sekä valvontatehtävien hoitamista että pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten:

1) paikkatietoinfrastruktuurista annetussa laissa (421/2009) tarkoitetuista paikkatietoaineistoista;

2) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009):

a) 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu täydellisestä nimestä;

b) 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu henkilötunnuksesta;

c) 13 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu kotikunnasta ja siellä olevasta asuinpaikasta, tilapäisestä asuinpaikasta sekä sellaiset tiedot kiinteistöstä, rakennuksesta ja huoneistosta, jotka yksilöivät henkilön kotikunnan ja siellä olevan asuinpaikan;

d) 13 §:n 1 momentin 20 kohdassa tarkoitettu henkilön ilmoittamasta äidinkielestä ja asiantikielestä;

e) 13 §:n 1 momentin 22 kohdassa tarkoitettu henkilön ilmoittamasta postiosoitteesta ja muusta yhteystiedosta sekä ammatista;

f) 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu kiinteistötunnuksesta ja muusta kiinteistön ja rekisteriyksikön yksilöivästä tunnistetiedosta;

g) 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu rakennustunnuksesta ja muusta rakennushankkeen ja rakennuksen yksilöivästä tunnistetiedoista;

h) 15 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista koordinaateista, käyttötarkoituksesta, valmistumisvuodesta, kerrosluvusta, huoneistoalasta ja tilavuudesta;

i) 15 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista rakennushankkeesta ja rakennusta, sen rakenteita ja ominaisuuksia kuvaavista muista tiedoista;

j) 16 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista huoneistoa ja sen ominaisuuksia kuvaavista tiedoista;

k) 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista asuinhuoneiston hallintaperustetta ja käytösäoloa koskevista tiedoista;

3) valvontakohteista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvontakohderekisteristä;

4) poliisilta kokoontumislain (530/1999) 14 §:n mukaisista yleisötilaisuuden järjestämiseen liittyvistä ilmoituksista;

5) ensivaste- ja ensihoitotehtävien koordinaateista sekä tehtäväkoodeista sairaanhoitopiiriltä sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä;

6) yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista yritys- ja yhteisötietojärjestelmän tunnistetiedoista;

7) Maanmittauslaitokselta kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 3 §:ssä tarkoitettu kiinteistötietojärjestelmästä tietoja kiinteistöjen omistajista ja heidän yhteystiedoistaan sekä kiinteistöjen sijainnista ja tunnistetiedoista;

8) kuntien rakennusvalvontaviranomaisilta maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaisista rakennusluvista ja 126 §:n mukaisista toimenpideluvista sekä niiden 131 §:n mukaisista hakemuksista rakennusvalvontaviranomaisen kanssa yhteisesti sovittavalla tavalla;

9) hätäkeskustietojärjestelmästä hätäkeskustoiminnasta annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettuja hätäkeskustietojärjestelmään tallennettuja pelastusviranomaisen turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia työturvallisuustietoja;

10) tämän lain 90 §:n 3 momentissa tarkoitetuista tiedoista.

Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä edellä 2 momentissa säädetään, oikeus saada valvontatehtävien hoitamista varten tietoja:

1) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain:

a) 13 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu siviilisäädystä;

b) 13 §:n 1 momentin 14 kohdassa tarkoitettu kansalaisuudesta;

2) tämän lain 42 §:n 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa muilta viranomaisilta onnettomuuksien ehkäisyn kannalta erityisistä riskikohteista sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä.

Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä 2 momentissa säädetään, oikeus saada pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten tietoja:

1) Liikenteen turvallisuusvirastolta:

a) vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (424/2014) 15 §:ssä tarkoitetuista perustiedoista ja 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista;

b) alusrekisterilain (512/1993) 9 §:ssä tarkoitetuista alusrekisteriin tehtävistä merkinnöistä;

c) ilmailulain (864/2014) 13 §:ssä tarkoitettu ilma-alusrekisteristä ilma-alusta ja ilma-aluksen omistajaa ja haltijaa koskevista perustiedoista sekä 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista;

2) teleyrityksiltä tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 323 §:n mukaisesti pelastustoiminnan ylläpitämiseksi säädetyn tehtävän suorittamiseksi tarpeellisia tietoja.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettut tiedot on oikeus saada myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, ei koske 83 §:ssä tarkoitettua salassa pidettävää kohdetta. Puolustusvoimien tulee kuitenkin antaa alueen pelastusviranomaiselle ja hätäkeskukselle pelastustehtävän asianmukaisen ja turvallisen suorittamisen edellyttämät tiedot kohteesta.

91 §

Toimenpiderekisteri

Pelastuslaitos saa pitää pelastustoimen seurantaa ja kehittämistä varten henkilökisteriä, johon saadaan tallentaa ne hätäkeskustoiminnasta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettuun hätäkeskustietojärjestelmään tallennettavat tiedot, jotka hätäkeskus on luovuttanut pelastusviranomaisen vastuulliselle rekisterinpitäjälle hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n nojalla. Rekisterin teknisestä ylläpidosta huolehtii Pelastusopisto.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi toimenpiderekisteriin saadaan tallentaa pelastuslaitoksen tämän tai muun lain nojalla hoitamista tehtävistä tiedot, jotka koskevat:

- 1) toimenpiteen kohdetta;
- 2) onnettomuus- tai tehtävätyyppejä;
- 3) onnettomuuden teknisiä yksityiskohtia ja onnettomuuden etenemistä;
- 4) toimenpiteessä käytettyjä pelastus- ja torjuntamenetelmiä lukuun ottamatta poliisin tietoja;
- 5) toimenpiteessä käytettyjä henkilöstövoimavaroja lukuun ottamatta poliisin tietoja;
- 6) toimenpiteessä käytettyjä ajoneuvoja ja muuta kalustoa lukuun ottamatta poliisin tietoja;
- 7) pelastustoiminnan tuloksellisuutta;
- 8) onnettomuuden aiheuttamia vahinkoja ja vahinkojen laajuuteen vaikuttaneita tekijöitä;
- 9) onnettomuuden syitä.

Pelastuslaitoksen, sopimuspalokuntien ja 25 §:ssä tarkoitettujen muiden yhteisöjen sopimusperusteisesti hoitamista ensivaste- ja ensihoitotehtävistä saadaan tallentaa 2 momentin 1, 2, 5 ja 6 kohdassa tarkoitettut tiedot. Ensivastetiedot saa tallentaa kyseiseen tehtävään osallistunut taho.

Tietoja toimenpiderekisteriin saa tallentaa ja käsitellä pelastusviranomaiset sekä 34 §:ssä tarkoitettu muu pelastustoiminnan johtaja niistä tehtävistä, joissa hän on toiminut pelastustoiminnan johtajana. Toimenpiderekisteriin voi tallentaa omat tietonsa kukin tehtävään osallistunut taho.

Rekisterissä olevat tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä:

- 1) pelastustoimintaa tai valvontaa varten Hätäkeskuslaitokselle, pelastusviranomaiselle, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja 107 §:ssä tarkoitettulle tutkintalautakunnan jäsenelle ja asiantuntijalle;
- 2) öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjuntaa ja siihen varautumista sekä vesitilannepalvelua ja tulvariskien hallintaa varten Suomen ympäristökeskukselle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille;
- 3) varoituspalveluiden kehittämistä varten Ilmatieteen laitokselle;
- 4) onnettomuustutkintaa varten tutkintaa suorittavalle tutkintalautakunnalle ja viranomaiselle;
- 5) tieteellistä tutkimusta varten muillekin kuin 1–4 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille, tutkimuslaitoksille ja tutkijoille.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa. Ennen tietojen luovuttamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen

suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti. Pelastusopisto ja 55 §:n 2 momentissa tarkoitettu oppilaitos saavat käyttää rekisterissä olevia tietoja opetustoiminnassaan, jolloin tietojen käsittelyyn sovelletaan mitä tämän lain 86 §:ssä säädetään vaitiolovelvollisuudesta. Pelastusopisto voi luovuttaa toimenpiderekisterin tietoja 5 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos siitä on erikseen sovittu rekisteriä pitävän pelastuslaitoksen kanssa. Pelastusopisto saa käyttää lisäksi rekisterissä olevia tietoja tilastojen laatimista varten. Toimenpiderekisteristä saadaan muodostaa vain sellaisia tilastoja, joista henkilöiden yksilöinti ei ole mahdollista. Muutoin tietojen luovuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Henkilötieto tulee poistaa toimenpiderekisteristä, kun sen säilyttämistä edellä mainitussa tarkoituksessa ei enää voida pitää perusteltuna, kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua tiedon tallentamisesta. Henkilötietolain (523/1999) 11 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu arkaluonteinen tieto tulee kuitenkin poistaa viimeistään kahden vuoden kuluttua.

93 §

Valvontarekisteri

Edellä 78 §:n mukaista rakennusten ja muiden kohteiden turvallisuuteen liittyvää valvonta-tehtävää ja 84 §:n mukaista valmiuden tarkastamista varten pelastuslaitos saa pitää valvontarekisteriä. Rekisteriin saa tallentaa 15, 16, 19, 21, 42, 61, 62 ja 90 §:n mukaisia valvontaa varten saatuja tietoja. Lisäksi rekisteriin saa tallentaa 89 §:ssä tarkoitettuja tietoja lukuun ottamatta mainitun pykälän 3 momentin 1 kohdan a—b alakohdissa tarkoitettuja tietoja sekä tietoa mainitun pykälän 2 momentin 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettua ammatista. Valvontarekisteriin saa myös tallentaa 80 §:n 4 momentissa tarkoitettua palotarkastuksessa pidettävään pöytäkirjaan merkityt tiedot sekä 84 §:n mukaisessa valmiuden tarkastamisessa saadut tiedot varautumisjärjestelyistä. Valvontarekisteriin saa tallentaa 48 §:ssä tarkoitettuja ulkoisia pelastussuunnitelmia.

Valvontarekisterissä olevat tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä pelastustoimen seurantaan ja kehittämistä varten pelastusviranomaisille.

Valvontarekisterissä olevat tiedot on tarkastettava ja tarpeettomat tiedot poistettava tarkastuksen yhteydessä määräväleihin, kuitenkin viimeistään kymmenen vuoden kuluttua edellisen merkinnän tekemisestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 20 _____.

2.

Laki

hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 4 §:n 3 momentti, 12 §:n 3 momentti, 15 §, 16 §:n 1 momentti, sekä 17 ja 19—21 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 3 momentti laissa 1097/2015 ja 20 § osaksi laeissa 1231/2013 ja 282/2015, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a ja 14 a §, 18 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, 23 §:ään uusi 3 momentti ja 25 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 a §

Yhteistoiminta Rajavartiolaitoksen kanssa

Hätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta säädetään tässä laissa ja meripelastuslaissa (1145/2001).

4 §

Hätäkeskuslaitoksen tehtävät

Hätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnan lisäksi Hätäkeskuslaitos voi turvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi hoitaa sen toimialaan soveltuvia muita tehtäviä sekä muulla tavoin avustaa viranomaisia. Hätäkeskuslaitos saa hoitaa yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) soveltamisalaan kuuluvia vartioimistehtäviksi katsottavia valvontatehtäviä ja hälytystehtäviä kuitenkin vain, jos tärkeä yleinen etu sitä edellyttää.

12 §

Päivystystehtävää suorittavan henkilöstön tehtävät

Suoritettaessa 1 momentin mukaisia tehtäviä ja toimenpiteitä on otettava huomioon asianomaisten viranomaisten Hätäkeskuslaitokselle antamat 14 §:n 2 momentissa ja 14 a §:ssä tarkoitettut ohjeet.

HE 100/2016 vp

14 a §

Rajavartiolaitoksen ohjeet

Rajavartiolaitos antaa Hätäkeskuslaitokselle ohjeet ja suunnitelmat meripelastuslain 4 §:ssä säädetyn meripelastustoimen tehtävän alkutoimenpiteiden suorittamisesta ja siirtämisestä Rajavartiolaitoksen käsiteltäväksi.

Rajavartiolaitokselle kuuluva muu kuin meripelastustointa koskeva ilmoitus siirretään käsiteltäväksi Rajavartiolaitokselle Hätäkeskuslaitokselle antamien ohjeiden ja suunnitelmien mukaisesti.

15 §

Viestintäverkkoja koskevat säännökset

Yleisestä hätänumerosta ja yhteyden saamisesta hätänumeroon, teleyrityksen tietojen luovuttamisesta, hätäilmoituksia vastaanottavien viranomaisten tiedonsaantioikeuksista, teleyrityksen velvollisuuksista avustaa viranomaisia ja välittää kohdennettuja viranomaistiedotteita sekä sijaintitietoihin liittyvistä asioista säädetään tietoyhteiskuntakaassa.

16 §

Hätäkeskustietojärjestelmä

Hätäkeskustietojärjestelmä on pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveysviranomaisten ja Hätäkeskuslaitoksen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä valtakunnallinen tietojärjestelmä. Rajavartiolaitoksella on oikeus käyttää hätäkeskustietojärjestelmää sekä tallettaa sinne omaa toimialaansa koskevia tietoja siten kuin siitä tässä laissa säädetään.

17 §

Hätäkeskustietojärjestelmään talletettavat tiedot

Hätäkeskustietojärjestelmään saa kerätä ja tallettaa 4 §:ssä säädettyjen tehtävien kannalta tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) pelastus-, poliisi-, sekä sosiaali- ja terveystoimen tehtäviä suorittaviin yksiköihin sekä Rajavartiolaitoksen yksiköihin liittyviä tietoja, kuten valmius, viestiyhteys, kutsu, johtosuhteet, varustus, tehtäväalue, koko ja koostumus sekä muita vastaavia tietoja;

2) ilmoituksen tekoaika ja -tapa sekä sisältö puhelintunniste-, osoite- ja paikkatietoineen, ilmoituksen nauhoite sekä audiovisuaaliset ja vastaavat tekniset ja muut tallenteet;

3) sen liittymän tunniste sekä liittymän ja päätelaitteen sijaintitiedot, josta ilmoitus on tehty, ja tiedot liittymän tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta sekä ilmoituksen kohteena olevan henkilön käyttämän päätelaitteen ja liittymän sijainnin ilmaisevat yhteystiedot ja sijaintitiedot;

4) ilmoituksen, tehtävän tai toimenpiteen vastaanottajan ja tallettajan tiedoista nimi ja ilmoituksen, tehtävän tai toimenpiteen vastaanottanut yksikkö aikoineen;

5) ilmoitukseen, tehtävään tai toimenpiteeseen liittyvän henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista nimi, henkilötunnus tai syntymäaika, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kotipaikka, osoite ja puhelinnumero tai muu vastaava tieto, liityntä asiaan ja kohteen yksilöintitiedot sijainti- tai paikkatietoineen sekä ilmoitinlaitteiden kohdetiedot sijainti- tai paikkatietoineen;

6) tehtävää tai toimenpiteitä koskevat tiedot, kuten tapahtuma- ja toimenpideseloste, aika, paikka, tehtävän kiireellisyysluokka ja vaarallisuus, tiedot tehtävän suorittamiseen osallistuvista ja osallistuneista henkilöistä, tehtävän viestiliikenne Häätäkeskuslaitoksen ja tehtävää suorittavan viranomaisen tai muun tahon välillä sekä muita yksittäiseen tehtävään liittyviä tarpeellisia tietoja;

7) henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot, kuten tieto kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta; henkilötiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta taikka henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoito- toimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia taikka tiedot sosiaalihuollon toimenpiteistä saadaan kuitenkin tallettaa vain siltä osin kuin se on välttämätöntä henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta.

Rekisteriä pitävien ja käyttävien viranomaisten palveluksessa olevat henkilöt ovat oikeutettuja näkemään ja käsittelemään teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla ainoastaan toimivaltuuksiensa rajoissa oman toimialansa tietoja ja tehtäviä Häätäkeskuslaitoksen kanssa sovittavalla tavalla. Edellä 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tietoja pelastustoimen, poliisitoimen, sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomainen tai viranomaisen tehtäviä hoitava yksikkö tai palveluksessa oleva henkilö saa käsitellä ainoastaan toimialansa tehtävään liittyen, jos se on yksittäisen tehtävän suorittamiseksi tarpeellista. Tietojen käyttäjään ja käsittelijään sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Tieto tulee poistaa henkilörekisteristä, kun se ei ole enää rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellinen, kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta. Henkilön omaan turvallisuuteen tai työturvallisuuteen liittyviä 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan poisteta, jos tietojen edelleen säilyttäminen on todettu tietojen käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliseksi viiden vuoden kuluessa niiden tallentamisesta tai edellisestä tietojen tarpeellisuuden toteamisesta. Tietojen tarpeellisuuden toteamisesta on tehtävä merkintä.

Rekisteröidyn oikeuksista häätäkeskustietojärjestelmän poliisin pitämiin tietoihin säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 43—45 §:ssä.

18 §

Viranomaisten ohjeiden ja suunnitelmien tallettaminen häätäkeskustietojärjestelmään

Rajavartiolaitos tallettaa häätäkeskustietojärjestelmään teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan ja luotettavan tavan avulla Rajavartiolaitoksen yksiköihin tai tahoihin liittyviä tietoja, kuten valmius, kutsu, johtosuhteet, varustus, tehtäväalue, koko ja koostumus sekä muita vastaavia tietoja sekä 14 a §:ssä tarkoitettut ohjeet ja suunnitelmat.

19 §

Tiedonsaantioikeus rekistereistä

Hätäkeskuslaitoksella ja sen henkilöstöön kuuluvalla on Hätäkeskuslaitokselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtävän alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen tehtävää hoitavan viranomaisen tai yksikön tukemiseksi tarpeellisia tietoja maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitulla tavalla. Tässä tarkoituksessa Hätäkeskuslaitoksella ja sen henkilöstöön kuuluvalla on oikeus saada:

1) tietoja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitetusta poliisiasiain tietojärjestelmästä, 3 §:ssä tarkoitetusta hallintoasiain tietojärjestelmästä ja 32 §:n 3 kohdassa tarkoitetusta Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä;

2) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tietoja viisumi- sekä oleskelu- ja työlupapäätöksistä;

3) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikennelupatietojärjestelmistä luvanvaraisen liikenteen valvonnassa tarvittavia tietoja;

5) tullin tietojärjestelmistä tietoja rikosten ehkäisyä ja tutkintaa taikka ulkomaalaisasioiden käsittelyä sekä ulkomaalaisen maahantulon ja maastalähdön valvontaa varten;

6) ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) säädetystä ajoneuvoliikennerekisteristä tietoja ajo-oikeuteen ja liikennelupaan liittyvien asioiden käsittelyä ja henkilötietojen tarkastamista varten sekä tietoja ajoneuvon omistajien tai haltijoiden ja ajoneuvojen teknisten ja yksilöintitietojen selvittämistä varten sekä osoite- ja muita yhteystietoja;

7) verohallinnon tietojärjestelmistä verovelvollisen tuloja ja varallisuutta koskevia tietoja sekä muita verotustietoja, jotka rikoslain (39/1889) 2 a luvun 2 §:n mukaan ovat tarpeen päiväsakon rahamäärän määrittämistä varten;

8) tietoja alueen pelastustoimen pelastusyksiköiden hälyttämisestä, tietoja pelastusyksiköiden suorittamista toimenpiteistä alueen pelastustoimen pitämistä toimenpiderekistereistä sekä tietoja alueen pelastustoimen paloturvallisuuden valvontaa ja tarkastamista varten pitämistä valvontarekistereistä;

9) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13–17 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

10) teleyritykseltä sen liittymän tunnisteiden sekä liittymän ja päätelaitteen sijaintitiedot, josta hätäilmoitus on tehty, ja tiedot liittymän tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta sekä hätäilmoituksen kohteena olevan henkilön käyttämän päätelaitteen ja liittymän sijainnin ilmaisevat yhteystiedot ja sijaintitiedot noudattaen, mitä siitä tietoyhteiskuntakaareissa säädetään;

11) tietoja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista, poliisin toimintaa varten perustetuista henkilörekistereistä;

12) henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 28 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja;

13) Liikenteen turvallisuusvirastolta vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (424/2014) 15 §:ssä tarkoitetuista perustiedoista ja 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista;

14) Liikenteen turvallisuusvirastolta alusrekisterilain (512/1993) 9 §:ssä tarkoitetuista alusrekisteriin tehtävistä merkinnöistä;

15) yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista yritys- ja yhteisötietojärjestelmän tunnistetiedoista;

16) Maanmittauslaitokselta kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002) tarkoitetusta kiinteistötietojärjestelmästä tietoja kiinteistöjen omistajista ja heidän yhteystiedoistaan sekä kiinteistöjen sijainnista ja tunnistetiedoista.

Oikeus saada tietoja 1 momentin 1—7, 11 ja 12 kohdassa tarkoitetuista rekistereistä on tietosisällön ja käyttötarkoituksen osalta siten rajoitettu kuin poliisimiehen oikeudesta tietojen saamiseen ja käyttämiseen säädetään kuitenkin niin, että tarpeelliset tiedot 6 kohdassa tarkoitetusta rekisteristä ajoneuvon omistajista tai haltijoista osoite- ja muine yhteystietoineen sekä tiedot ajoneuvon teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista on oikeus saada myös pelastustoimen yksikköä varten. Vastaavasti oikeus saada tietoja pelastusviranomaisen tietojärjestelmistä koskee vain pelastusyksikön hälyttämisessä ja avustamisessa tarpeellisia tietoja. Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla.

20 §

Tietojen luovuttaminen

Hätäkeskustietojärjestelmästä saadaan luovuttaa sisäministeriölle ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle toiminnan suunnittelu- ja kehittämistehtäviä sekä valvontatehtäviä varten välttämättömät tiedot viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä. Vastaavasti saadaan luovuttaa aluehallintovirastolle valvontatehtäviä varten välttämättömät tiedot.

Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitosäännösten estämättä:

1) 17 §:ssä tarkoitettuja tietoja poliisitoimen, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yksikölle ja muulle yksikölle ja taholle, jonka Hätäkeskuslaitos on hälyttänyt tai jota varten tieto on pyynnöstä hankittu 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa tehtävässä;

2) 19 §:ssä tarkoitettuja tietoja poliisitoimen, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yksikölle ja muulle yksikölle ja taholle, jonka Hätäkeskuslaitos on hälyttänyt tai jota varten tieto on pyynnöstä hankittu 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa tehtävässä; tiedot, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut 19 §:n 1 momentin 1—7 ja 11 ja 12 kohdan nojalla, saadaan luovuttaa vain poliisin toimintayksikölle tai rajavartiolaitoksen virkamiehelle. Tiedot ajoneuvon omistajista tai haltijoista osoite- ja muine yhteystietoineen sekä tiedot ajoneuvon teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut ajoneuvoliikennerekisteristä tämän lain 19 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla, saadaan luovuttaa myös pelastustoimen yksikölle. Tiedot, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut 19 §:n 1 momentin 8 kohdan nojalla, saadaan luovuttaa vain pelastustoimen yksikölle;

3) kaikille hälytetyille tahoille Hätäkeskuslaitoksen hälyttäessä tehtävään tehtävää tai toimenpiteitä koskevat tiedot ajasta, paikasta, kohteesta ja kiireellisyysluokasta sekä 17 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetut tiedot sekä tiedot tehtävän suorittamiseen osallistuvista yksiköistä.

Hätäkeskuslaitoksen poliisitoimen toimintayksiköltä vastaanottama tieto hälytystehtävän suorittamisesta saadaan sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, luovuttaa asianomaisen henkilörekisterin pitämisestä vastaavalle poliisiviranomaiselle. Samoin saadaan pelastustoimen toimintayksiköltä vastaanotettu tieto luovuttaa pelastusviranomaisen vastuulliselle rekisterinpitäjälle, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen toimintayksiköltä vastaanotettu sosiaali- ja terveystoimen tieto sosiaali- ja terveystoimen vastuulliselle rekisterinpitäjälle sekä Rajavartiolaitoksen toimintayksiköltä vastaanotettu tieto Rajavartiolaitoksen vastuulliselle

le rekisterinpitäjälle. Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla.

Rajavartiolaitoksen oikeudesta saada tietoja hätäkeskustietojärjestelmästä säädetään tämän lain lisäksi meripelastuslain 14 §:ssä ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:ssä.

Salassapitovelvollisuuden estämättä saadaan luovuttaa tieto, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Salassapitovelvollisuuden estämättä on Hätäkeskuslaitoksen palveluksessa olevalla myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Tiedon saajan vaitiolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:ssä.

21 §

Luovutettujen tietojen käsittely

Hätäkeskustietojärjestelmästä luovutettuja tietoja saa käsitellä vain siinä käyttötarkoituksessa, johon ne on luovutettu.

23 §

Käyttäjärekisterin tietojen käyttö

Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa käyttäjärekisteriin talletettuja asianomaisen toimialan tietoja asianomaiselle pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaiselle sekä Rajavartiolaitokselle oman toimialansa toiminnan seuranta- ja valvontaa varten. Ennen luovuttamista Hätäkeskuslaitos voi tarvittaessa vaatia selvityksen siitä, kuinka luovutettujen tietojen käyttö ja suojaus on tarkoitus järjestää.

25 §

Lokirekisterin tietojen käyttö

Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa lokirekisteriin talletettuja asianomaisen toimialan tietoja asianomaiselle pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaiselle sekä Rajavartiolaitokselle oman toimialansa toiminnan seuranta- ja valvontaa varten. Ennen luovuttamista Hätäkeskuslaitos voi tarvittaessa vaatia selvityksen siitä, kuinka luovutettujen tietojen käyttö ja suojaus on tarkoitus järjestää.

HE 100/2016 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 16 päivänä kesäkuuta 2016

Pääministerin sijainen, ulkoasiainministeri

Timo Soini

Sisäministeri Petteri Orpo

1.

Laki**pelastuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 48 §:n 1 momentin 3 kohta, 89, 91 ja 93 §, sellaisena
kuin niistä on 48 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 532/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

48 §	48 §
<i>Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoinen pelastussuunnitelma</i>	<i>Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoinen pelastussuunnitelma</i>
Pelastuslaitoksen on laadittava onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa alueille, joilla on:	Pelastuslaitoksen on laadittava onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa alueille, joilla on:
3) ympäristönsuojelulain (527/2014) 112 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu kaivannaisjätteen jätealue;	3) ympäristönsuojelulain (527/2014) 112 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu <i>suur-onnettomuuden vaaraa aiheuttava</i> kaivannaisjätteen jätealue;
89 §	89 §
<i>Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten</i>	<i>Tiedonsaantioikeus pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten</i>
Pelastusviranomaisella on sille tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada makсутta pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä pelastustoimelle säädettyjen valvontatehtävien hoitamisessa tarpeellisia tietoja. Tässä tarkoituksessa pelastusviranomaisella on oikeus saada tietoja:	Pelastusviranomaisella on sille tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada makсутta pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä pelastustoimelle säädettyjen valvontatehtävien hoitamisessa tarpeellisia tietoja. Tässä tarkoituksessa pelastusviranomaisella on oikeus saada tietoja <i>sekä valvontatehtävien hoitamista että pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten</i> :
1) paikkatietoinfrastruktuurista annetussa	1) paikkatietoinfrastruktuurista annetussa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

laissa (421/2009) ja sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitetuista paikkatietoaineistoista;

2) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009):

a) 13 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitusta siviilisäädystä;

b) 13 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitetuista lapsen ja vanhemman perheoikeudellista asemaa koskevista tiedoista;

c) 13 §:n 1 momentin 14 kohdassa tarkoitusta kansalaisuudesta;

d) 13 §:n 1 momentin 20 kohdassa tarkoitusta henkilön ilmoittamasta äidinkielestä ja asiointikielestä;

e) 13 §:n 1 momentin 22 kohdassa tarkoitusta henkilön ilmoittamasta ammatista;

f) 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitusta kiinteistötunnuksesta tai muusta kiinteistön tai rekisteriyksikön yksilöivästä tunnistetiedosta;

g) 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitusta rakennustunnuksesta tai muusta rakennushankkeen tai rakennuksen yksilöivästä tunnistetiedosta;

h) 15 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista koordinaateista, käyttötarkoituksesta, valmistumisvuodesta, kerrosluvusta, huoneistoalasta ja tilavuudesta;

i) 15 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista rakennushankkeesta ja rakennusta, sen rakenteita ja ominaisuuksia kuvaavista muista tiedoista;

j) 16 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitusta huoneistoa ja sen ominaisuuksia kuvaavista tiedoista;

k) 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista asuinhuoneiston hallintaperustetta ja käytössäoloa koskevista tiedoista;

3) valvontakohteista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvontakohderekisteristä;

laissa (421/2009) tarkoitetuista paikkatietoaineistoista;

2) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009):

a) 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitusta täydellisestä nimestä;

b) 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitusta henkilötunnuksesta;

c) 13 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitusta kotikunnasta ja siellä olevasta asuinpaikasta, tilapäisestä asuinpaikasta sekä sellaiset tiedot kiinteistöstä, rakennuksesta ja huoneistosta, jotka yksilöivät henkilön kotikunnan ja siellä olevan asuinpaikan;

d) 13 §:n 1 momentin 20 kohdassa tarkoitusta henkilön ilmoittamasta äidinkielestä ja asiointikielestä;

e) 13 §:n 1 momentin 22 kohdassa tarkoitusta henkilön ilmoittamasta *postiosoitteesta ja muusta yhteystiedosta* sekä ammatista;

f) 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitusta kiinteistötunnuksesta ja muusta kiinteistön ja rekisteriyksikön yksilöivästä tunnistetiedosta;

g) 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitusta rakennustunnuksesta ja muusta rakennushankkeen ja rakennuksen yksilöivästä tunnistetiedosta;

h) 15 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista koordinaateista, käyttötarkoituksesta, valmistumisvuodesta, kerrosluvusta, huoneistoalasta ja tilavuudesta;

i) 15 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista rakennushankkeesta ja rakennusta, sen rakenteita ja ominaisuuksia kuvaavista muista tiedoista;

j) 16 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitusta huoneistoa ja sen ominaisuuksia kuvaavista tiedoista;

k) 16 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista asuinhuoneiston hallintaperustetta ja käytössäoloa koskevista tiedoista;

3) valvontakohteista Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvontakohderekisteristä;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

-
- 4) Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastoista;
- 5) ensivaste-, ensihoito- ja sairaankuljetustehtävien koordinaateista ja tehtäväkoodeista sairaanhoitopiiriltä sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä;
- 6) tämän lain 42 §:n 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa muilta viranomaisilta onnettomuuksien ehkäisyn kannalta erityisesti riskikohteista sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä;
- 7) poliisilta kokoontumislain (530/1999) 14 §:n mukaisista yleisötilaisuuden järjestämiseen liittyvistä ilmoituksista;
- 8) kuntien rakennusvalvontaviranomaisilta maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaisista rakennusluvista ja 126 §:n mukaisista toimenpideluvista sekä niiden 131 §:n mukaisista hakemuksista rakennusvalvontaviranomaisen kanssa yhteisesti sovittavalla tavalla.
- Edellä 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa pelastusviranomaisella on lisäksi oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä 90 §:n 3 momentissa tarkoitettut tiedot.*
- 4) poliisilta kokoontumislain (530/1999) 14 §:n mukaisista yleisötilaisuuden järjestämiseen liittyvistä ilmoituksista;
- 5) ensivaste- ja ensihoitotehtävien koordinaateista sekä tehtäväkoodeista sairaanhoitopiiriltä sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä;
- 6) yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista yritys- ja yhteisötietojärjestelmän tunnistetiedoista;
- 7) Maanmittauslaitokselta kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 3 §:ssä tarkoitettua kiinteistötietojärjestelmästä tietoja kiinteistöjen omistajista ja heidän yhteystiedoistaan sekä kiinteistöjen sijainnista ja tunnistetiedoista;
- 8) kuntien rakennusvalvontaviranomaisilta maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaisista rakennusluvista ja 126 §:n mukaisista toimenpideluvista sekä niiden 131 §:n mukaisista hakemuksista rakennusvalvontaviranomaisen kanssa yhteisesti sovittavalla tavalla;
- 9) hätäkeskustietojärjestelmästä hätäkeskustoiminnasta annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettuja hätäkeskustietojärjestelmään tallennettuja pelastusviranomaisen turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia työturvallisuustietoja;
- 10) tämän lain 90 §:n 3 momentissa tarkoitetuista tiedoista.
- Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä edellä 2 momentissa säädetään, oikeus saada valvontatehtävien hoitamista varten tietoja:*
- 1) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain:

a) 13 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitusta siviilisäädystä;

b) 13 §:n 1 momentin 14 kohdassa tarkoitusta kansalaisuudesta;

2) tämän lain 42 §:n 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa muilta viranomaisilta onnettomuuksien ehkäisyyn kannalta erityisesti riskikohteista sillä tavoin yksilöityinä, ettei tietojen perusteella voida tunnistaa yksittäistä luonnollista henkilöä.

Pelastusviranomaisella on sen lisäksi mitä 2 momentissa säädetään, oikeus saada pelastustoiminnan suunnittelua ja toteutusta varten tietoja:

1) Liikenteen turvallisuusvirastolta:

a) vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (424/2014) 15 §:ssä tarkoitetuista perustiedoista ja 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista;

b) alusrekisterilain (512/1993) 9 §:ssä tarkoitetuista alusrekisteriin tehtävistä merkinnöistä;

c) ilmailulain (864/2014) 13 §:ssä tarkoitusta ilma-alusrekisteristä ilma-alusta ja ilma-aluksen omistajaa ja haltijaa koskevista perustiedoista sekä 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista;

2) teleyrityksiltä tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 323 §:n mukaisesti pelastustoiminnan ylläpitämiseksi säädetyn tehtävän suorittamiseksi tarpeellisia tietoja.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettut tiedot on oikeus saada myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, ei koske 83 §:ssä tarkoitettua salassa pidettävää kohdetta. Puolustusvoimien tulee kuitenkin antaa alueen pelastusviranomaiselle ja hätäkeskusselle pelastustehtävän asianmukaisen ja turvallisen suorittamisen edellyttämät tiedot kohteesta.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettut tiedot on oikeus saada myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa.

Mitä 1—4 momentissa säädetään, ei koske 83 §:ssä tarkoitettua salassa pidettävää kohdetta. Puolustusvoimien tulee kuitenkin antaa alueen pelastusviranomaiselle ja hätäkeskusselle pelastustehtävän asianmukaisen ja turvallisen suorittamisen edellyttämät tiedot kohteesta.

Toimenpiderekisteri

Toimenpiderekisteri

Pelastuslaitos saa pitää pelastustoimen seuranta- ja kehittämistä varten henkilökisteriä, johon saadaan tallentaa ne hätäkeskustoiminnasta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettuun hätäkeskustietojärjestelmään tallennettavat tiedot, jotka hätäkeskus on luovuttanut pelastusviranomaisen vastuulliselle rekisterinpitäjälle hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n nojalla. Rekisterin teknisestä ylläpidosta huolehtii Pelastusopisto.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi toimenpiderekisteriin saadaan tallentaa pelastuslaitoksen pelastuslain tai muun lain nojalla hoitamista tehtävistä tiedot, jotka koskevat:

- 1) toimenpiteen kohdetta;
- 2) onnettomuus- tai tehtävätyyppejä;
- 3) onnettomuuden teknisiä yksityiskohtia ja onnettomuuden etenemistä;
- 4) toimenpiteessä käytettyjä pelastus- ja torjuntamenetelmiä;

5) toimenpiteessä käytettyjä henkilöstövoimavaroja;

6) toimenpiteessä käytettyjä ajoneuvoja ja muuta kalustoa;

- 7) pelastustoiminnan tuloksellisuutta;
- 8) onnettomuuden aiheuttamia vahinkoja ja vahinkojen laajuuteen vaikuttaneita tekijöitä;
- 9) onnettomuuden syitä.

Pelastuslaitoksen, sopimuspalokuntien ja 25 §:ssä tarkoitettujen muiden yhteisöjen sopimusperusteisesti hoitamista ensivaste-, ensihoito- ja sairaankuljetustehtävistä saadaan tallentaa 2 momentin 1, 2, 5 ja 6 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Tietoja toimenpiderekisteriin saavat tallentaa ja käsitellä pelastusviranomaiset sekä 34 §:ssä tarkoitettu muu pelastustoiminnan johtaja niistä tehtävistä, joissa hän on toiminut

Pelastuslaitos saa pitää pelastustoimen seuranta- ja kehittämistä varten henkilökisteriä, johon saadaan tallentaa ne hätäkeskustoiminnasta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettuun hätäkeskustietojärjestelmään tallennettavat tiedot, jotka hätäkeskus on luovuttanut pelastusviranomaisen vastuulliselle rekisterinpitäjälle hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n nojalla. Rekisterin teknisestä ylläpidosta huolehtii Pelastusopisto.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi toimenpiderekisteriin saadaan tallentaa pelastuslaitoksen *tämän tai* muun lain nojalla hoitamista tehtävistä tiedot, jotka koskevat:

- 1) toimenpiteen kohdetta;
- 2) onnettomuus- tai tehtävätyyppejä;
- 3) onnettomuuden teknisiä yksityiskohtia ja onnettomuuden etenemistä;
- 4) toimenpiteessä käytettyjä pelastus- ja torjuntamenetelmiä *lukuun ottamatta poliisin tietoja*;

5) toimenpiteessä käytettyjä henkilöstövoimavaroja *lukuun ottamatta poliisin tietoja*;

6) toimenpiteessä käytettyjä ajoneuvoja ja muuta kalustoa *lukuun ottamatta poliisin tietoja*;

- 7) pelastustoiminnan tuloksellisuutta;
- 8) onnettomuuden aiheuttamia vahinkoja ja vahinkojen laajuuteen vaikuttaneita tekijöitä;
- 9) onnettomuuden syitä.

Pelastuslaitoksen, sopimuspalokuntien ja 25 §:ssä tarkoitettujen muiden yhteisöjen sopimusperusteisesti hoitamista ensivaste- ja ensihoitotehtävistä saadaan tallentaa 2 momentin 1, 2, 5 ja 6 kohdassa tarkoitettut tiedot. *Ensivastetiedot saa tallentaa kyseiseen tehtävään osallistunut taho.*

Tietoja toimenpiderekisteriin saavat tallentaa ja käsitellä pelastusviranomaiset sekä 34 §:ssä tarkoitettu muu pelastustoiminnan johtaja niistä tehtävistä, joissa hän on toiminut

Voimassa oleva laki

Ehdotus

pelastustoiminnan johtajana.

Rekisterissä olevat tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä:

1) pelastustoimintaa tai valvontaa varten Hätäkeskuslaitokselle, pelastusviranomaiselle, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja 107 §:ssä tarkoitettulle tutkintalautakunnan jäsenelle ja asiantuntijalle;

2) öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjuntaa ja siihen varautumista varten Suomen ympäristökeskukselle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille;

3) onnettomuustutkintaa varten tutkintaa suorittavalle tutkintalautakunnalle ja viranomaiselle;

4) tieteellistä tutkimusta varten muillekin viranomaisille, tutkimuslaitoksille ja tutkijoille.

Tiedot voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa. Pelastusopisto ja 55 §:n 2 momentissa tarkoitettu oppilaitos saavat käyttää rekisterissä olevia tietoja opetustoiminnassaan. Pelastusopisto saa käyttää lisäksi rekisterissä olevia tietoja tilastojen laatimista varten. Toimenpiderekisteristä saadaan muodostaa vain sellaisia tilastoja, joista henkilöiden yksilöinti ei ole mahdollista. Muutoin tietojen luovuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Henkilötieto tulee poistaa toimenpiderekisteristä, kun sen säilyttämistä edellä mainitus-

pelastustoiminnan johtajana. *Toimenpiderekisteriin saa tallentaa omat tietonsa kukin tehtävään osallistunut taho.*

Rekisterissä olevat tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä:

1) pelastustoimintaa tai valvontaa varten Hätäkeskuslaitokselle, pelastusviranomaiselle, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja 107 §:ssä tarkoitettulle tutkintalautakunnan jäsenelle ja asiantuntijalle;

2) öljyvahingon ja aluskemikaalivahingon torjuntaa ja siihen varautumista *sekä vesiti-lannepalvelua ja tulvariskien hallintaa* varten Suomen ympäristökeskukselle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille;

3) *varoituspalveluiden kehittämistä varten Ilmatieteen laitokselle;*

4) onnettomuustutkintaa varten tutkintaa suorittavalle tutkintalautakunnalle ja viranomaiselle;

5) tieteellistä tutkimusta varten muillekin *kuin 1–4 kohdissa tarkoitetuille* viranomaisille, tutkimuslaitoksille ja tutkijoille.

Tiedot *saadaan* luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisessä muodossa. *Ennen tietojen luovuttamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.* Pelastusopisto ja 55 §:n 2 momentissa tarkoitettu oppilaitos saavat käyttää rekisterissä olevia tietoja opetustoiminnassaan, *jolloin tietojen käsittelyyn sovelletaan mitä tämän lain 86 §:ssä säädetään vaihtolovelvollisuudesta. Pelastusopisto voi luovuttaa toimenpiderekisterin tietoja 5 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos siitä on erikseen sovittu rekisteriä pitävän pelastuslaitoksen kanssa.* Pelastusopisto saa käyttää lisäksi rekisterissä olevia tietoja tilastojen laatimista varten. Toimenpiderekisteristä saadaan muodostaa vain sellaisia tilastoja, joista henkilöiden yksilöinti ei ole mahdollista. Muutoin tietojen luovuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Henkilötieto tulee poistaa toimenpiderekisteristä, kun sen säilyttämistä edellä mainitus-

sa tarkoituksessa ei enää voida pitää perusteltuna, kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua tiedon tallentamisesta. Henkilötietolain (523/1999) 11 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu arkaluonteinen tieto tulee kuitenkin poistaa viimeistään kahden vuoden kuluttua.

93 §

Valvontarekisteri

Tämän lain 78 §:n mukaista rakennusten ja muiden kohteiden turvallisuuteen liittyvää valvontatehtävää ja 84 §:n mukaista valmiuden tarkastamista varten pelastuslaitos saa pitää henkilökisteriä. Rekisteriin saa tallentaa tämän lain 15, 16, 19, 21, 61, 62 ja 90 §:n mukaisia valvontaa varten saatuja tietoja. Lisäksi rekisteriin saa tallentaa tämän lain 89 §:ssä tarkoitettuja tietoja lukuun ottamatta mainitun pykälän 1 momentin 2 kohdan a—e alakohdassa tarkoitettuja tietoja. Valvontarekisteriin saa myös tallentaa tämän lain 80 §:n 4 momentissa tarkoitettut palotarkastuksessa pidettävään pöytäkirjaan merkityt tiedot sekä 84 §:n mukaisessa valmiuden tarkastamisessa saadut tiedot varautumisjärjestelyistä.

Valvontarekisterissä olevat tiedot on tarkastettava ja tarpeettomat tiedot poistettava tarkastuksen yhteydessä määrävälein, kuitenkin viimeistään kymmenen vuoden kuluttua edellisen merkinnän tekemisestä.

sa tarkoituksessa ei enää voida pitää perusteltuna, kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua tiedon tallentamisesta. Henkilötietolain (523/1999) 11 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu arkaluonteinen tieto tulee kuitenkin poistaa viimeistään kahden vuoden kuluttua.

93 §

Valvontarekisteri

Edellä 78 §:n mukaista rakennusten ja muiden kohteiden turvallisuuteen liittyvää valvontatehtävää ja 84 §:n mukaista valmiuden tarkastamista varten pelastuslaitos saa pitää *valvontarekisteriä*. Rekisteriin saa tallentaa 15, 16, 19, 21, 42, 61, 62 ja 90 §:n mukaisia valvontaa varten saatuja tietoja. Lisäksi rekisteriin saa tallentaa 89 §:ssä tarkoitettuja tietoja lukuun ottamatta mainitun pykälän 3 momentin 1 kohdan a—b alakohdissa tarkoitettuja tietoja sekä tietoa mainitun pykälän 2 momentin 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettusta ammatista. Valvontarekisteriin saa myös tallentaa tämän lain 80 §:n 4 momentissa tarkoitettut palotarkastuksessa pidettävään pöytäkirjaan merkityt tiedot sekä 84 §:n mukaisessa valmiuden tarkastamisessa saadut tiedot varautumisjärjestelyistä. *Valvontarekisteriin saa tallentaa tämän lain 48 §:ssä tarkoitettuja ulkoisia pelastussuunnitelmia.*

Valvontarekisterissä olevat tiedot saadaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä pelastustoimen seuranta ja kehittämistä varten pelastusviranomaisille.

Valvontarekisterissä olevat tiedot on tarkastettava ja tarpeettomat tiedot poistettava tarkastuksen yhteydessä määrävälein, kuitenkin viimeistään kymmenen vuoden kuluttua edellisen merkinnän tekemisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki**hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 4 §:n 3 momentti, 12 §:n 3 momentti, 15 §, 16 §:n 1 momentti sekä 17 ja 19—21 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 3 momentti laissa 1097/2015 ja 20 § osaksi laeissa 1231/2013 ja 282/2015, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a ja 14 a §, 18 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, 23 §:ään uusi 3 momentti ja 25 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku	1 luku
Yleiset säännökset	Yleiset säännökset
	2 a §
	<i>Yhteistoiminta Rajavartiolaitoksen kanssa</i>
	<i>Hätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta säädetään tässä laissa ja meripelastuslaissa (1145/2001).</i>
4 §	4 §
<i>Hätäkeskuslaitoksen tehtävät</i>	<i>Hätäkeskuslaitoksen tehtävät</i>
-----	-----
Hätäkeskuslaitos voi turvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi hoitaa sen toimialaan soveltuvia muita tehtäviä sekä muulla tavoin avustaa viranomaisia. Hätäkeskuslaitos saa hoitaa yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (282/2002) soveltamisalaan kuuluvia valvontatehtäviä ja hälytystehtäviä kuitenkin vain, jos tärkeä yleinen etu sitä edellyttää.	Hätäkeskuslaitoksen ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnan lisäksi Hätäkeskuslaitos voi turvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi hoitaa sen toimialaan soveltuvia muita tehtäviä sekä muulla tavoin avustaa viranomaisia. Hätäkeskuslaitos saa hoitaa yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) soveltamisalaan kuuluvia vartiointitehtäviksi katsottavia valvontatehtäviä ja hälytystehtäviä kuitenkin vain, jos tärkeä yleinen etu sitä edellyttää.
-----	-----

HE 100/2016 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

Päivystystehtävää suorittavan henkilöstön tehtävät

Suoritettaessa 1 momentin mukaisia tehtäviä ja toimenpiteitä on otettava huomioon asianomaisten viranomaisten Hätäkeskuslaitokselle antamat 14 §:n 2 momentissa tarkoitettut ohjeet.

12 §

Päivystystehtävää suorittavan henkilöstön tehtävät

Suoritettaessa 1 momentin mukaisia tehtäviä ja toimenpiteitä on otettava huomioon asianomaisten viranomaisten Hätäkeskuslaitokselle antamat 14 §:n 2 momentissa ja 14 a §:ssä tarkoitettut ohjeet.

14 a §

Rajavartiolaitoksen ohjeet

Rajavartiolaitos antaa Hätäkeskuslaitokselle ohjeet ja suunnitelmat meripelastuslain 4 §:ssä säädetyn meripelastustoimen tehtävän alkutoimenpiteiden suorittamisesta ja siirtämisestä Rajavartiolaitoksen käsiteltäväksi.

Rajavartiolaitokselle kuuluva muu kuin meripelastustointia koskeva ilmoitus siirretään käsiteltäväksi Rajavartiolaitokselle Rajavartiolaitoksen Hätäkeskuslaitokselle antamien ohjeiden ja suunnitelmien mukaisesti.

15 §

Viestintäverkkoja koskevat säännökset

Yleisestä hätänumerosta, muista erityisistä hätänumeroista ja yhteyden saamisesta hätänumeroihin sekä teleyritysten velvollisuuksista avustaa viranomaisia säädetään viestintämarkkinalaissa (393/2003). Teleyritysten tietojen luovuttamisesta, kohdennettujen viranomaistiedotteiden välittämisestä ja paikannukseen liittyvistä asioista säädetään sähköisen viestinnän tietosuojalaissa (516/2004).

15 §

Viestintäverkkoja koskevat säännökset

Yleisestä hätänumerosta ja yhteyden saamisesta hätänumeroon, teleyrityksen tietojen luovuttamisesta, hätäilmoituksia vastaanottavien viranomaisten tiedonsaantioikeuksista, teleyrityksen velvollisuuksista avustaa viranomaisia ja välittää kohdennettuja viranomaistiedotteita sekä sijaintitietoihin liittyvistä asioista säädetään tietoyhteiskuntakaarissa.

16 §

Hätäkeskustietojärjestelmä

Hätäkeskustietojärjestelmä on pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystieteiden ja Hätäkeskuslaitoksen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä valtakunnallinen tietojärjestelmä.

16 §

Hätäkeskustietojärjestelmä

Hätäkeskustietojärjestelmä on pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystieteiden ja Hätäkeskuslaitoksen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä valtakunnallinen tietojärjestelmä. *Rajavartiolaitoksella on oikeus käyttää hätäkeskustietojärjestelmää sekä tallettaa sinne omaa toimialaansa koskevia tietoja siten kuin siitä tässä laissa säädetään.*

17 §

Hätäkeskustietojärjestelmään talletettavat tiedot

Hätäkeskustietojärjestelmään saa kerätä ja tallettaa 4 §:ssä säädettyjen tehtävien kannalta tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen tehtäviä suorittaviin yksiköihin liittyviä tietoja, kuten valmius, viestiyhteys, kutsu, johtosuhteet, varustus, tehtäväalue, koko ja koostumus sekä muita vastaavia tietoja;

2) ilmoituksen teko aika ja -tapa sekä sisältö puhelintunniste- ja osoitetietoineen sekä ilmoituksen nauhoite, audiovisuaaliset tai vastaavat tekniset tai muut tallenteet;

3) ilmoituksen, tehtävän tai toimenpiteen vastaanottajan ja tallettajan tiedoista nimi ja ilmoituksen, tehtävän tai toimenpiteen vastaanottanut yksikkö aikoineen;

4) ilmoitukseen, tehtävään tai toimenpiteeseen liittyvän henkilön henkilöllisyyttä kos-

17 §

Hätäkeskustietojärjestelmään talletettavat tiedot

Hätäkeskustietojärjestelmään saa kerätä ja tallettaa 4 §:ssä säädettyjen tehtävien kannalta tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) pelastus-, poliisi-, sekä sosiaali- ja terveystoimen tehtäviä suorittaviin yksiköihin sekä Rajavartiolaitoksen yksiköihin liittyviä tietoja, kuten valmius, viestiyhteys, kutsu, johtosuhteet, varustus, tehtäväalue, koko ja koostumus sekä muita vastaavia tietoja;

2) ilmoituksen teko aika ja -tapa sekä sisältö puhelintunniste-, osoite- ja paikkatietoineen, ilmoituksen nauhoite sekä audiovisuaaliset ja vastaavat tekniset ja muut tallenteet;

3) sen liittymän tunniste sekä liittymän ja päätelaitteen sijaintitiedot, josta ilmoitus on tehty, ja tiedot liittymän tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta sekä ilmoituksen kohteena olevan henkilön käyttämän päätelaitteen ja liittymän sijainnin ilmaisevat yhteystiedot ja sijaintitiedot;

4) ilmoituksen, tehtävän tai toimenpiteen vastaanottajan ja tallettajan tiedoista nimi ja ilmoituksen, tehtävän tai toimenpiteen vastaanottanut yksikkö aikoineen;

5) ilmoitukseen, tehtävään tai toimenpiteeseen liittyvän henkilön henkilöllisyyttä kos-

kevistä tiedoista nimi, henkilötunnus tai syntymäaika, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kotipaikka, osoite ja puhelinnumero tai muu vastaava tieto, liityntä asiaan ja kohteen yksilöintitiedot sekä ilmoitinlaitteiden kohdetiedot;

5) tehtävää tai toimenpiteitä koskevat tiedot, kuten tapahtuma- ja toimenpideseloste, aika, paikka, tehtävän kiireellisyysluokka ja vaarallisuus, tiedot tehtävän suorittamiseen osallistuvista ja osallistuneista henkilöistä sekä muita yksittäiseen tehtävään liittyviä tarpeellisia tietoja; *sekä*

6) henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot, kuten tieto kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta; henkilötiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta taikka henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia taikka tiedot sosiaalihuollon toimenpiteistä saadaan kuitenkin tallettaa vain siltä osin kuin se on välttämätöntä henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta.

Rekisteriä pitävien ja käyttävien viranomaisten palveluksessa olevat henkilöt ovat oikeutettuja näkemään ja käsittelemään teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla ainoastaan toimivaltuuksiensa rajoissa oman toimialansa tietoja ja tehtäviä Häätäkeskuslaitoksen kanssa sovittavalla tavalla. Edellä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettut tiedot ovat kuitenkin kaikille yhteisessä kyselykäytössä.

kevistä tiedoista nimi, henkilötunnus tai syntymäaika, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kotipaikka, osoite ja puhelinnumero tai muu vastaava tieto, liityntä asiaan ja kohteen yksilöintitiedot *sijainti- tai paikkatietoineen* sekä ilmoitinlaitteiden kohdetiedot *sijainti- tai paikkatietoineen*;

6) tehtävää tai toimenpiteitä koskevat tiedot, kuten tapahtuma- ja toimenpideseloste, aika, paikka, tehtävän kiireellisyysluokka ja vaarallisuus, tiedot tehtävän suorittamiseen osallistuvista ja osallistuneista henkilöistä, *tehtävän viestiliikenne Häätäkeskuslaitoksen ja tehtävää suorittavan viranomaisen tai muun tahon välillä* sekä muita yksittäiseen tehtävään liittyviä tarpeellisia tietoja;

7) henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeelliset tiedot, kuten tieto kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta; henkilötiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta taikka henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia taikka tiedot sosiaalihuollon toimenpiteistä saadaan kuitenkin tallettaa vain siltä osin kuin se on välttämätöntä henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta.

Rekisteriä pitävien ja käyttävien viranomaisten palveluksessa olevat henkilöt ovat oikeutettuja näkemään ja käsittelemään teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla ainoastaan toimivaltuuksiensa rajoissa oman toimialansa tietoja ja tehtäviä Häätäkeskuslaitoksen kanssa sovittavalla tavalla. Edellä 1 momentin 7 kohdassa *tarkoitettuja tietoja pelastustoimen, poliisitoimen, sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisen tai viranomaisen tehtäviä hoitava yksikkö tai palveluksessa oleva henkilö saa käsitellä ainoastaan toimialansa tehtävään liittyen, jos se on yksittäisen tehtävän suorittamiseksi tarpeellista. Tietojen käyttäjään ja käsittelemään sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia sään-*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tieto tulee poistaa henkilörekisteristä, kun se ei ole enää rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellinen, kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta. Henkilön omaan turvallisuuteen tai työturvallisuuteen liittyviä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan poisteta, jos tietojen edelleen säilyttäminen on todettu tietojen käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliseksi viiden vuoden kuluessa niiden tallentamisesta tai edellisestä tietojen tarpeellisuuden toteamisesta. Tietojen tarpeellisuuden toteamisesta on tehtävä merkintä.

Rekisteröidyn oikeuksista hätäkeskustietojärjestelmän poliisin pitämiin tietoihin on voimassa, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 43—45 §:ssä säädetään.

18 §

Viranomaisten ohjeiden ja suunnitelmien tallettaminen hätäkeskustietojärjestelmään

nöksiä.

Tieto tulee poistaa henkilörekisteristä, kun se ei ole enää rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellinen, kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta. Henkilön omaan turvallisuuteen tai työturvallisuuteen liittyviä 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan poisteta, jos tietojen edelleen säilyttäminen on todettu tietojen käyttötarkoituksen kannalta tarpeelliseksi viiden vuoden kuluessa niiden tallentamisesta tai edellisestä tietojen tarpeellisuuden toteamisesta. Tietojen tarpeellisuuden toteamisesta on tehtävä merkintä.

Rekisteröidyn oikeuksista hätäkeskustietojärjestelmän poliisin pitämiin tietoihin säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 43—45 §:ssä.

18 §

Viranomaisten ohjeiden ja suunnitelmien tallettaminen hätäkeskustietojärjestelmään

Rajavartiolaitos tallettaa hätäkeskustietojärjestelmään teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan ja luotettavan tavan avulla Rajavartiolaitoksen yksiköihin tai tahoihin liittyviä tietoja, kuten valmius, kutsu, johtosuhteet, varustus, tehtäväalue, koko ja koostumus sekä muita vastaavia tietoja sekä 14 a §:ssä tarkoitetut ohjeet ja suunnitelmat.

19 §

Tiedonsaantioikeus rekistereistä

Hätäkeskuslaitoksen henkilöstöön kuuluvalla on laitokselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtävän alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen tehtävää hoitavan viran-

19 §

Tiedonsaantioikeus rekistereistä

Hätäkeskuslaitoksella ja sen henkilöstöön kuuluvalla on Hätäkeskuslaitokselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtävän alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen tehtä-

omaisen tai yksikön tukemiseksi tarpeellisia tietoja maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitulla tavalla. Tässä tarkoituksessa Häätäkeskuslaitoksen henkilöstöön kuuluvalla on oikeus saada:

1) tietoja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua poliisiasiain tietojärjestelmästä, 3 §:ssä tarkoitettua hallintoasiain tietojärjestelmästä ja 31 §:ssä tarkoitettua kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä;

2) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tietoja viisumi- sekä oleskelu- ja työ lupapäätöksistä;

3) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikennelupatietojärjestelmistä luvanvaraisen liikenteen valvonnassa tarvittavia tietoja;

5) tullin tietojärjestelmistä tietoja rikosten ehkäisyä ja tutkintaa taikka ulkomaalaisasioiden käsittelyä sekä ulkomaalaisen maahan-tulon ja maastalähdön valvontaa varten;

6) Liikenteen turvallisuusviraston ajoneuvoliikennerekisterin tietoja ja ajokorttirekisterin tietoja ajo-oikeuteen ja liikennelupaan liittyvien asioiden käsittelyä sekä henkilötietojen tarkastamista varten;

7) verohallinnon tietojärjestelmistä verovelvollisen tuloja ja varallisuutta koskevia tietoja sekä muita verotustietoja, jotka rikoslain (39/1889) 2 a luvun 2 §:n mukaan ovat tarpeen päiväsakon suuruuden määrittämistä varten;

8) tietoja alueen pelastustoimen pelastusyksiköiden hälyttämisestä, tietoja pelastusyksiköiden suorittamista toimenpiteistä alueen pelastustoimen pitämistä toimenpiderekiste-

vää hoitavan viranomaisen tai yksikön tukemiseksi tarpeellisia tietoja maksutta asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitulla tavalla. Tässä tarkoituksessa *Hätäkeskuslaitoksella ja sen* henkilöstöön kuuluvalla on oikeus saada:

1) tietoja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua poliisiasiain tietojärjestelmästä, 3 §:ssä tarkoitettua hallintoasiain tietojärjestelmästä ja 32 §:n 3 kohdassa tarkoitettua Schengenin tietojärjestelmän *kansallisesta järjestelmästä*;

2) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tietoja viisumi- sekä oleskelu- ja työ lupapäätöksistä;

3) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettujen asioiden käsittelyssä ja ulkomaalaislain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja;

4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikennelupatietojärjestelmistä luvanvaraisen liikenteen valvonnassa tarvittavia tietoja;

5) tullin tietojärjestelmistä tietoja rikosten ehkäisyä ja tutkintaa taikka ulkomaalaisasioiden käsittelyä sekä ulkomaalaisen maahan-tulon ja maastalähdön valvontaa varten;

6) *ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) säädetyistä ajoneuvoliikennerekisteristä* tietoja ajo-oikeuteen ja liikennelupaan liittyvien asioiden käsittelyä ja henkilötietojen tarkastamista varten *sekä tietoja ajoneuvon omistajien tai haltijoiden ja ajoneuvojen teknisten ja yksilöintitietojen selvittämistä varten sekä osoite- ja muita yhteystietoja*;

7) verohallinnon tietojärjestelmistä verovelvollisen tuloja ja varallisuutta koskevia tietoja sekä muita verotustietoja, jotka rikoslain (39/1889) 2 a luvun 2 §:n mukaan ovat tarpeen päiväsakon *rahamäärän* määrittämistä varten;

8) tietoja alueen pelastustoimen pelastusyksiköiden hälyttämisestä, tietoja pelastusyksiköiden suorittamista toimenpiteistä alueen pelastustoimen pitämistä toimenpiderekiste-

reistä sekä tietoja alueen pelastustoimen paloturvallisuuden valvontaa ja tarkastamista varten pitämistä valvontarekistereistä;

9) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13–17 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

10) sähköisen viestinnän tietosuojalaissa tarkoitettua teleyritykseltä hätäilmoitusta koskevat liittymän tunnistamistiedot ja matkaviestimen sijaintitiedot sekä tiedot liittymän tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta sen mukaan kuin sähköisen viestinnän tietosuojalain 35 §:ssä sekä viestintämarkkinalain 97 ja 98 §:ssä tarkemmin säädetään;

11) tietoja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista, poliisin toimintaa varten perustetuista henkilörekistereistä;

12) henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 28 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja.

Oikeus saada tietoja 1 momentin 1—7 ja 12 kohdassa tarkoitetuista rekistereistä on tietosisällön ja käyttötarkoituksen suhteen siten rajoitettu kuin poliisimiehen oikeudesta tietojen saamiseen ja käyttämiseen säädetään.

reistä sekä tietoja alueen pelastustoimen paloturvallisuuden valvontaa ja tarkastamista varten pitämistä valvontarekistereistä;

9) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13–17 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

10) *teleyritykseltä sen liittymän tunnisteiden sekä liittymän ja päätelaitteen sijaintitiedot, josta hätäilmoitus on tehty, ja tiedot liittymän tilaajasta, käyttäjästä ja asennusosoitteesta sekä hätäilmoituksen kohteena olevan henkilön käyttämän päätelaitteen ja liittymän sijainnin ilmaisevat yhteystiedot ja sijaintitiedot noudattaen, mitä siitä tietoyhteiskunta-kaareissa säädetään;*

11) tietoja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista, poliisin toimintaa varten perustetuista henkilörekistereistä;

12) henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 28 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja;

13) *Liikenteen turvallisuusvirastolta vesikulkuneuvorekisteristä annetun lain (424/2014) 15 §:ssä tarkoitetuista perustiedoista ja 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista;*

14) *Liikenteen turvallisuusvirastolta alusrekisterilain (512/1993) 9 §:ssä tarkoitetuista alusrekisteriin tehtävistä merkinnöistä;*

15) *yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista yritys- ja yhteisötietojärjestelmän tunnistetiedoista;*

16) *Maanmittauslaitokselta kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetussa laissa (453/2002) tarkoitettuista kiinteistötietojärjestelmästä tietoja kiinteistöjen omistajista ja heidän yhteystiedoistaan sekä kiinteistöjen sijainnista ja tunnisteiedoista.*

Oikeus saada tietoja 1 momentin 1—7, 11 ja 12 kohdassa tarkoitetuista rekistereistä on tietosisällön ja käyttötarkoituksen osalta siten rajoitettu kuin poliisimiehen oikeudesta tietojen saamiseen ja käyttämiseen säädetään

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Vastaavasti oikeus saada tietoja pelastusviranomaisen tietojärjestelmästä koskee vain pelastusyksikön hälyttämisessä ja avustamisessa tarpeellisia tietoja. Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla.

20 §

Tietojen luovuttaminen

Hätäkeskustietojärjestelmästä voidaan luovuttaa sisäasiainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle sekä aluehallintovirastolle valvontatehtäviä varten välttämättömät tiedot viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä.

Edellä 17 ja 19 §:ssä tarkoitettuja tietoja voidaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa poliisi- tai pelastusyksikölle taikka muulle yksikölle tai taholle, jonka Hätäkeskuslaitos on hälyttänyt tai jota varten tieto on pyynnöstä hankittu. Tiedot, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut 19 §:n 1 momentin 1—7 ja 12 kohdan nojalla, saadaan luovuttaa vain poliisin toimintayksikölle tai rajavartiolaitoksen virkamiehelle. Tiedot, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut 19 §:n 1 momentin 8 kohdan nojalla, saadaan luovuttaa vain pelastustoimen yksikölle. Hätäkeskuslaitoksen hälyttäessä tehtävään luovutetaan kaikille hälytetyille tahoille kuitenkin tehtävää tai toimenpiteitä koskevat seuraavat tiedot: aika, paikka, kohde, tehtävän kiireellisyysluokka sekä 17 §:n 1 momentin 6

kuitenkin niin, että tarpeelliset tiedot 6 kohdassa tarkoitettusta rekisteristä ajoneuvon omistajista tai haltijoista osoite- ja muine yhteystietoineen sekä tiedot ajoneuvon teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista on oikeus saada myös pelastustoimen yksikköä varten. Vastaavasti oikeus saada tietoja pelastusviranomaisen tietojärjestelmästä koskee vain pelastusyksikön hälyttämisessä ja avustamisessa tarpeellisia tietoja. Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla.

20 §

Tietojen luovuttaminen

Hätäkeskustietojärjestelmästä *saadaan* luovuttaa sisäministeriölle ja sosiaali- ja terveysministeriölle *toiminnan suunnittelu- ja kehittämistehtäviä sekä* valvontatehtäviä varten välttämättömät tiedot viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä. *Vastaavasti saadaan luovuttaa aluehallintovirastolle valvontatehtäviä varten välttämättömät tiedot.*

Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitosäännösten estämättä:

1) 17 §:ssä tarkoitettuja tietoja poliisitoimen, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveys-toimen yksikölle ja muulle yksikölle ja taholle, jonka Hätäkeskuslaitos on hälyttänyt tai jota varten tieto on pyynnöstä hankittu 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa tehtävässä;

2) 19 §:ssä tarkoitettuja tietoja poliisitoimen, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveys-toimen yksikölle ja muulle yksikölle ja taholle, jonka Hätäkeskuslaitos on hälyttänyt tai jota varten tieto on pyynnöstä hankittu 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa tehtävässä; tiedot, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut 19 §:n 1 momentin 1—7 ja 11 ja 12 koh-

kohdassa tarkoitetut tiedot sekä tiedot tehtävän suorittamiseen osallistuvista yksiköistä.

Hätäkeskuslaitoksen poliisitoimen toimintayksiköltä vastaanottama tieto hälytystehtävän suorittamisesta voidaan sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, luovuttaa asianomaisen henkilörekisterin pitämisestä vastaavalle poliisiviranomaiselle. Samoin voidaan pelastustoimen toimintayksiköltä vastaanotettu tieto luovuttaa pelastusviranomaisen vastuulliselle rekisterinpitäjälle sekä pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen toimintayksiköltä vastaanotettu sosiaali- ja terveystoimen tieto sosiaali- ja terveystoimen vastuulliselle rekisterinpitäjälle. Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla.

Rajavartiolaitoksen oikeudesta saada tietoja hätäkeskustietojärjestelmästä säädetään meripelastuslain (1145/2001) 14 §:ssä ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:ssä. (30.12.2013/1231).

Salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan luovuttaa tieto, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympä-

dan nojalla, saadaan luovuttaa vain poliisin toimintayksikölle tai rajavartiolaitoksen virkamiehelle. Tiedot ajoneuvon omistajista tai haltijoista osoite- ja muine yhteystietoineen sekä tiedot ajoneuvon teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut ajoneuvoliikennerekisteristä tämän lain 19 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla, saadaan luovuttaa myös pelastustoimen yksikölle. Tiedot, jotka Hätäkeskuslaitos on saanut 19 §:n 1 momentin 8 kohdan nojalla, saadaan luovuttaa vain pelastustoimen yksikölle;

3) kaikille hälytetyille tahoille Hätäkeskuslaitoksen hälyttäessä tehtävään tehtävää tai toimenpiteitä koskevat tiedot ajasta, paikasta, kohteesta ja kiireellisyysluokasta sekä 17 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetut tiedot sekä tiedot tehtävän suorittamiseen osallistuvista yksiköistä.

Hätäkeskuslaitoksen poliisitoimen toimintayksiköltä vastaanottama tieto hälytystehtävän suorittamisesta saadaan sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, luovuttaa asianomaisen henkilörekisterin pitämisestä vastaavalle poliisiviranomaiselle. Samoin saadaan pelastustoimen toimintayksiköltä vastaanotettu tieto luovuttaa pelastusviranomaisen vastuulliselle rekisterinpitäjälle, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen toimintayksiköltä vastaanotettu sosiaali- ja terveystoimen tieto sosiaali- ja terveystoimen vastuulliselle rekisterinpitäjälle sekä Rajavartiolaitoksen toimintayksiköltä vastaanotettu tieto Rajavartiolaitoksen vastuulliselle rekisterinpitäjälle. Tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden, sähköisen tiedonsiirron tai muun soveltuvan tavan avulla.

Rajavartiolaitoksen oikeudesta saada tietoja hätäkeskustietojärjestelmästä säädetään tämän lain lisäksi meripelastuslain 14 §:ssä ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:ssä.

Salassapitovelvollisuuden estämättä saadaan luovuttaa tieto, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympä-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Salassapitovelvollisuuden estämättä on Hätäkeskuslaitoksen palveluksessa olevalla myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Tiedon saajan vaitiolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:ssä. (20.3.2015/282).

21 §

Luovutettujen tietojen käyttö

Hätäkeskustietojärjestelmästä luovutettuja tietoja saa käyttää vain siihen käyttötarkoitukseen, johon ne on luovutettu.

23 §

Käyttäjärekisterin tietojen käyttö

25 §

Lokirekisterin tietojen käyttö

ristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Salassapitovelvollisuuden estämättä on Hätäkeskuslaitoksen palveluksessa olevalla myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Tiedon saajan vaitiolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:ssä.

21 §

Luovutettujen tietojen käsittely

Hätäkeskustietojärjestelmästä luovutettuja tietoja saa käsitellä vain siinä käyttötarkoituksessa, johon ne on luovutettu.

23 §

Käyttäjärekisterin tietojen käyttö

Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa käyttäjärekisteriin talletettuja asianomaisen toimialan tietoja asianomaiselle pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaiselle sekä Rajavartiolaitokselle oman toimialansa toiminnan seuranta ja valvontaa varten. Ennen luovuttamista Hätäkeskuslaitos voi tarvittaessa vaatia selvityksen siitä, kuinka luovutettujen tietojen käyttö ja suojaus on tarkoitus järjestää.

25 §

Lokirekisterin tietojen käyttö

Hätäkeskuslaitos saa luovuttaa lokirekisteriin talletettuja asianomaisen toimialan tieto-

HE 100/2016 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ja asianomaiselle pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaiselle sekä Rajavartiolaitokselle oman toimialansa toiminnan seuranta ja valvontaa varten. Ennen luovuttamista Häätakeskuslaitos voi tarvittaessa vaatia selvityksen siitä, kuinka luovutettujen tietojen käyttö ja suojaus on tarkoitettu järjestää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .